

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 2
Sausis-January 12, 1979

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Prez. Carter Gvadalupe saloj tarėsi su Prancūzijos prezidentu Valery Giscard d'Estaing, V. Vokietijos kancleriu Helmut Schmidt ir Britanijos min. pirm. James Callaghan įvairiais tarptautinės politikos reikalais.

JAV armijos žvalgybos organam atradus, kad Š. Korėjos ginkluotos pajėgos yra žymiai didesnės kaip anksčiau buvo galvota, gali būti peržiūrėtas ir JAV nusistatymas atitraukti savo įgulas iš P. Korėjos.

Irano opozicijos veikėjas Shaphur Bakhtiar sutiko sudaryti krašto civilinę vyriausybę ir gavo parlamento pritarimą. Shaphur Bakhtiar numato panaikinti karo būklę, griežtai kovoti su pareigūnų korupcija ir reikalauti, kad šachas kuriam laikui išvyktų iš krašto.

Prancūzijoje gyvenęs Irano religinės opozicijos vadas Ayatollah Khomeini reikalauja, kad šachas ne tik atsistatdytų, bet kad ir būtų patrauktas teisman už korupciją.

Vietnamo kariuomenei užėmus Kambodijos Kراتie miestą ir veržiantis gilyn į Kambodiją, Kambodijos vyriausybė paprašė JT sušaukti specialią saugumo tarybos sesiją Vietnamo agresijai svarstyti.

JAV vyriausybė, aštriai kritikavusi Kambodiją už žmogaus teisių varžymą, sutiko paremti Kambodijos skundą JT dėl Vietnamo agresijos, nes tai yra kišimasis į kitos valstybės vidaus reikalus.

Izraelis pareiškė, kad taikos derybos su Egiptu netrukus bus atnaujintos, bet valst. d-tas teigia, kad derybų laikas dar nesąs sutartas.

Cilės vyriausybė, siekdama pašalinti vakarų hemisferos darbo unių numatytą boikotą, pasiūlė savo planą Cilės darbo unių veiklai atstatyti.

JAV vyriausybės delegacija, atvykusi į Taivaną tolimesnių santykių palaikymui aptarti, grįžo nieko nepasiekusi, nes Taivanas reikalauja, kad santykiai ir toliau būtų palaikomi tik tarp vyriausybių, bet ne tarp specialių tam reikalui sukurtų organizacijų, kaip JAV pageidauja.

Didieji JAV laikraščiai ir žinių agentūros siekia įsteigti Kinijos sostinėje pastovias atstovybes.

Ispanijos min. pirm. Adolfo Suarez paleido parlamentą ir paskelbė naujo parlamento rinkimus, įvyksiančius kovo 1.

Izraelio min. pirm. Menachem Begin pareiškė, kad Izraelis yra nutaręs okupuotam vakariniam Jordanio krante įsteigti dar 20 naujų žydų kolonijų per ateinančius 5 m.

JAV žvalgybos organai tvirtina, kad Libija per Palestinos išlaisvinimo org-ją teikia Irano opozicijai pinigų ir ginklų.

Graikija buvo priimta pilnateisiu Europos ūkinės bendruomenės nariu. Jos priėmimas gali atidaryti vartus Ispanijai ir Portugalijai į tą bendruomenę.

Sov. S-ga siekė, kad Bulgarijой posėdžiavusi komunistų partijų vadų konferencija pasmerktų Kiniją, bet, Rumunijos atstovui atsisakius tokia rezoliucija remti, nuo tokio siūlymo buvo atsistakytas.

P. Jemeno prezidentu buvo išrinktas socialistų partijos gen. sekretorius Abdul Fatah Ismail. P. Jemenas palaiko artimus santykius su Sov. S-ga, R. Vokietija ir Kuba. Keli šimtai sovietų karinių patarėjų apmoko jo armiją.

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II KALBA KALĖDŲ DIENĄ

Viso krikščioniškojo pasaulio akys ir mintys Kalėdų dieną buvo nukreiptos į krikščionybės centrą — Romą, kur Šv. Petro bazilikoje popiežius Jonas Paulius II aukėjo kalėdines mišias, o jom pasibaigus, 14 val. Lietuvos laiku, iš centrinio bazilikos balkono pasakė kalėdinę kalbą ir suteikė apaštalinį palaiminimą Urui ir Orbi — Romos miestui ir visam pasauliui.

Apskaičiuojama, kad Šv. Petro aikštėje kalėdiniam susitikimui su popiežium buvo susirinkę daugiau negu du šimtai tūkstančių žmonių. Šimtai milijonų krikščionių įvairiuose pasaulio kraštuose ir kontinentuose klausėsi popiežiaus kalbos per televiziją.

Prieš suteikdamas apaštalinį palaiminimą, popiežius Jonas Paulius II-asis palinkėjo Kalėdų džiaugsmo 24-iomis pasaulio kalbomis, jų tarpe ir lietuviškai.

Čia pateikiama popiežiaus Jono Pauliaus II kalėdinė kalba, o po jos — ir sveikinimas lietuviškai.

-0-

1. Ši kreipimasi skiriu kiekvienam žmogui. Kreipiuosi į kiekvieną žmogų, į jo žmogiškumą! Kalėdos yra žmogaus šventė. Gimsta žmogus. Žmogus yra vienas iš tų milijardų, kurie gimė, gimsta ir gims žemėje. Žmogus yra vienas iš tų elementų, kurie sudaro didžiąją statistiką.

Neatsitiktinai Jėzus Kristus atėjo į pasaulį gyventojų surašymo laikotarpyje, kada vienas Romos imperatorius panorėjo sužinoti, kiek pavaldinių yra jo krašte. Žmogus — apskaičiavimo objektas, aptariamas kiekybinių kategorijų pagalba, vienas iš milijardų. Bet tuo pačiu laiku vienas, vienintelis, nepakartojamas. Jeigu mes taip išskilmingai švenčiam Jėzaus Kristaus užgimimą, tai darom, norėdami paliudyti, kad kiekvienas žmogus yra asmuo, vienintelis, nepakartojamas. Jeigu mūsų žmogiškosios statistikos, mūsų žmogiški katalogavimo metodai, žmogiškosios politinės, ekonominės bei socialinės sistemos, paprastos žmogiškosios galimybės neįstengia užtikrinti žmogui, kad jis galėtų gimti, gyventi ir veikti kaip vienintelis ir nepakartojamas, tai visa šita jam užtikrina Dievas. Dievui, Dievo akivaizdoj, žmogus visuomet yra vienintelis ir nepakartojamas. Dievo akivaizdoj žmogus yra nuo amžių suplanuotas, nuo amžių išrinktas, nuo amžių pašauktas, pavadinant jį vardu.

Taip, kaip anas pirmasis žmogus, kuris buvo pavadintas Adomu; ir kaip anas naujasis Adomas, kuris gimsta iš Mergeinės Marijos Betliejui, apie kurį angelas Gabrielius pasakė: "Pavadinsi jį Jėzumi" (Lk 1, 31).

2. Šis kreipimasis yra skirtas kiekvienam žmogui, kreipiantis į jį, kaip žmogų, apeliuojantis į jo žmogiškumą. Juk ne kas kitas, o kaip tik žmogiškumas yra išaukštinamas žemišku Dievo užgimimu. Dievo Sūnaus dieviškasis asmuo priima žmogiškumą, žmogiškąją prigimtį. Amžinasis Dievo Žodis, kuriame Dievas amžinai išreiškia pats save, susivienija su žmogaus prigimtimi, su jo žmogiškumu. Ši dieviškumą Dievas išreiškia Dieve: tikrasis Dievas tikrajame Dieve: Tėvas Sūnuje ir abu Šventojoje Dvasioje.

Šiandieninė šventė savo dvasia pakylam ir į neįžvelgiamą šio dieviškojo gimimo paslaptį.

Jėzaus užgimimas Betliejui dauge liudija, kad Dievas šį Amžinąjį Žodį — savo Viengimį Sūnų — yra išreiškęs laike, istorijoje. Šiuo Amžinojo savo Žodžio išreiškimu Dievas nulėmė ir toliau tebelemia žmogaus istoriją. Išikūnijusio Žodžio užgimimas davė pradžią naujai jėgai pačiame žmogiškume; jėga, kuri yra atvira kiekvienam žmogui, kaip sako šv. Jonas: "Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais" (Jn 1, 12). Šios nekartojamos kiekvieno žmogaus vertės vardan ir vardan šios jėgos, kurią kiekvienam žmogui suteikia Dievo Sūnus,

(nukelta į 2 psl.)

Maironio lituanistinės mokyklos vaikų choras pradeda Kalėdų eglutės programą. Dešinėje — dainavimo mokytoja Nijolė Ulėnienė. Kalėdų eglutė buvo sausio 7 Kultūros Židinyje. Nuotr. Liudo Tamošaičio

ATEIZMAS LIETUVOJE NEPOPULIARUS

Maskvoj įvykusioji spaudos konferencijoj lapkričio 22 užsienio žurnalistam buvo pranešta apie Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto įsteigimą Lietuvoje. Konferencijoj dalyvavo trys iš penkių naujojo komiteto steigėjų — Lietuvos kunigai Alfonsas Svarinskas, Juozas Zdebskis ir Sigitas Tamkevičius. Kiti du komiteto nariai yra kunigai Vincentas Velavičius ir Jonas Kaucas, baigęs seminariją 1977. Jisms talkino stačiatikių kunigas Gleb Jakunin, vienas Krikščionių Komiteto SSSR Tikinčiųjų teisėms Ginti steigėjų 1976. Apie naująjį komitetą plačius pranešimus paskelbė Reuterio, UPI, Agence France Presse ir kitos tarptautinės žinių agentūros.

Kun. Svarinskas Vakarų reporteriam pareiškė, kad Lietuvos katalikai pasveikino Jono Pauliaus Antrojo pareiškimą, jog "Tylos Bažnyčia daugiau netylės". "Lietuvoj niekada nebuvo Tylos Bažnyčios", sakė kun.

Svarinskas. "Kai kurie mūsų žmonės galvoja, kad mes turim tyliai kalbėti apie savo reikalus, bet mes norim juos garsiai išskelti." Kunigai Svarinskas, Tamkevičius ir Zdebskis teigė, kad 70-75 nuošimčiai Lietuvos gyventojų yra praktikuoją katalikai, nors valstybė pripažįsta, kad jų skaičius siekia 50 nuošimčių. Tūkstančiai lietuvių vakarinėje respublikos daly, pagal kun. Svarinską, galėjo matyti popiežiaus įvesdinimo iškilmes per Lenkijos televiziją. "Mum visiem buvo labai smagu", teigė kun. Svarinskas. "Vakarietis negalėtų mūsų suprasti. Dabartinis popiežius gali suprasti".

Vakarų žurnalistam perduotame pareiškime grupė prašo popiežiaus palaiminimo. Ten pat sakoma: "Ilgą laiką mes buvom vadinami 'Tylos Bažnyčia', net kai mūsų nelaimės garsiai šaukė padėti, kai buvom persekiojami ir kovojam... Suprasdami savo atsakomybę prieš Dievą ir Bažnyčią... mes, Lietuvos

kunigai, nusprendėm pradėti kalbėti ir ginti šventas Bažnyčios ir tikinčiųjų teises."

Kun. Svarinskas pranešė, kad Lietuvoj darbuojasi 711 kunigų, veikia 628 bažnyčios, iš kurių 95 neturi kunigo. Jis pabrėžė, kad trūksta kunigų. Tėra tik viena seminarija Kaune, paruošusi šiemet tik dešimt kunigų, nors šiemet jau mirė 17 kunigų, o pernai 23. Taigi nėra kam nė mirusiųjų pavaduoti. Kunigų amžiaus vidurkis siekia 60 metų. Yra trigubai daugiau norinčių įstoti seminarijon, negu valdžia leidžia priimti. Žurnalistų paklaustas, ar kunigai vadinasi disidentais, kun. Svarinskas atsakė, kad tas žodis lietuviui netinka. "Lietuvoj kiekvienas yra disidentas", sakė jis. "Pas mus ne disidentų mažai, bet kolaborantų. Mūsų religinis atgimimas stiprėja, ir tai ypač jaučiama jaunime. Ateizmas Lietuvoj nėra populiarus. Nors vaikų religinis mokymas draudžiamas, apie 50 nuošimčių

NENUGALIMOS STIPRYBĖS IR TOLI SIEKIANČIOS VILTIES!

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis į Lietuvą, įregistruotas Amerikos Balse naujųjų 1979 metų proga

Brangūs Tautiečiai,

Baigdami 1978 metus, prisimename, kad lietuvių išeivija su pasididžiavimu gali tvirtinti, jog ji gerai gynė Lietuvos laisvės bylą, pagrindines tautiečių teises tėvynėje, lietuviybės ir tautinių tradicijų išlaikymą. 1978 metus ji apvainikavo, šalia kitų gražių atsiekimų, Pasaulio Lietuvių Dienomis Toronte bei anglų kalba išleista šešių tomų ENCYCLOPEDIA LITUANICA. Be to, 1978 metai atžymėti tuo, kad galingiausios valstybės prezidentas Carter liepos 20 spaudos konferencijoje priminė Sovietų Sąjungos Helsinky užsiangažavimus žmogaus teisių reikalu ir lietuvių Petkaus nuteisimą, o aukščiausiai moraliniai autoritetai — vėlionis popiežius Paulius VI per Velykas ir dabartinis popiežius Jonas Paulius II — kreipėsi į lietuvių tautą jos kalba, pastarasis vainikavimo dieną bei Kalėdų proga. Tie dalykai priminė visiems žmonėms, kad atkreipiamas dėmesys į mūsų tautos likimą.

Praeityje sunkiausiais savo istorijos laikotarpiais lietuvių tauta visuomet drąsiai ir ryžtingai laikėsi su nepalaužiama viltimi būti laisva ir nepriklausoma. Ir šiandieną lietuviai pakelia ir pakels visus sunkumus, kad pasiektų, ko jie trokšta.

Minint 30 metų Pasaulinės

Žmogaus Teisių Deklaracijos sukaktį, JAV prezidentas 1978. XII.6 pareiškė: "Tol, kol aš esu prezidentas, JAV vyriausybė dės pastangų, kad žmogaus teisės būtų sustiprintos." Ir jis toliau pridūrė: "Žmogaus teisės yra mūsų užsienio politikos esmė."

Po poros dienų Šiaurės Atlanto Organizacijos 15 valstybių užsienio reikalų ministrai 1978. XII.8 Briuselyje pasisakė, jog reikia, kad Sovietų Sąjunga pilnai vykdytų Helsinky susitarimų nuostatus, liečiančius žmogaus teises bei kitus dalykus. Jie pridūrė: "Žmogaus teisės yra esminis detentės elementas ir kad jie 1980 metais dalyvaus Madrido konferencijoje, jei Sovietų Sąjunga pagerins savo žmogaus teisių rekordą."

Kalėdų švenčių išvakarėse popiežius Jonas Paulius II kardinooams pareiškė, kad reikia daugiau pagerbti "neatimamas, neatskiriamas žmogaus teises", ir pridūrė: "negali būti taikos be teisingumo ir be pagerbimo žmogaus teisių".

Tarptautinėje arenoje dabar vyksta svarbūs įvykiai. Kiek ir kaip jie atspindi į tautų likimą, žmogaus teises, ateityje paaiškės. Mums svarbu turėti galvą, kad įvykiai keičiasi, bet didelės idėjos kartais tik pamažu, palengva įgyvendinamos.

Žengdami į naujuosius 1979 metus, sutikime juos su viltimi geresnės ateities. Tad Lietuvos pasiuntinybės vardu linkiu nenugalimos stiprybės ir toli siekiančios vilties.

Ministerio S. Lozoraičio raštas Jungtinėm Tautom

Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos paskelbimo trisdešimtyjų metinių proga Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefas ministeris Stasys Lozoraitis pasiuntė raštą Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos pirmiškui, primindamas dabartinę neteisėtą Lietuvos padėtį.

Ministeris Lozoraitis rašte pažymi, jog tuo metu, kai civilizuotasis pasaulis mini Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos 30 metų sukaktį, tos Deklaracijos nuostatai tebėra pažeidžiami Lietuvoj, kuriai Sovietų Sąjunga akivaizdžiai agresija yra primetusi karinę okupaciją. Lietuvoj yra panaikintos visos Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos garantuojamos laisvės, kurios yra esmiškai svarbios tiek

tautos gyvenimui, tiek tarptautinės bendruomenės egzistencijai. Sovietų įvestoj policinėj santvarkoj nėra minties, sąžinės, politinių įsitikinimų, spaudos laisvės. Bažnyčios negali laisvai vykdyti savo misijos. Tokiu būdu, pažymi savo rašte Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefas, Sovietų Sąjunga pažeidžia savo prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus ir lietuvių tautos valią susigrąžinti suvereninių teisių vykdymą, atstatant savo nepriklausomą valstybę.

Ministeris Lozoraitis reiškia viltį, kad ateity Jungtinės Tautos sugebės priversti savo narius gerbti Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos nuostatus ir atitaisyti tarptautinius nusikaltimus, kurių ryškus pavyzdys yra Lietuvos pavergimas.

KALĖDOS PASAULYJE

Didžiosios spaudos agentūros skelbia savo korespondentų pranešimus apie Kalėdas įvairiuose pasaulio kraštuose.

Šventojoje Žemėje Kristaus gimimo švenčių proga buvo suvažinę daugiau negu 40 tūkstančių maldininkų iš viso pasaulio kraštų. Kalėdų pamaldos čia prasidėjo gruodžio 24 tradicine procesija iš Jeruzalės Šventojo Karsto bažnyčios į Betliejaus Išganytojo Gimimo baziliką. Betliejui, kur beveik prieš du tūkstančius metų skurdžioj kalnų oloj gimė žmonijos Išganytojas, nesuskaitoma maldininkų minia užpildė ne tik milžinišką baziliką, bet ir prieš ją esančią aikštę.

miestiečių ir apie 95 nuošimčiai kaimo gyventojų tuokiasi bažnyčioj ir beveik visi palaidojami su bažnytinėmis apeigomis."

Naujoji Lietuvos tikinčiųjų teisėms ginti grupė, kaip pranešė UPI, įsteigta lapkričio 13 ir jau pasiuntė ne vieną protestą raštą valdžios organams. Ji taip pat kreipėsi į popiežių, prezidentą Carterį ir Anglikonų Bažnyčios vadovą, Canterbury arkivyskupą, ragindama siekti tarptautinio susitarimo tikėjimo teisei ginti.

(Elta)

SVARBESNIŲJŲ SAUSIO ĮVYKIŲ

KALENDORIUS

1 d. — 1714 Lazdynėliuose prie Gumbinės gimė rašytojas Kristijonas Donelaitis. Mirė 1780.II.18.

— 1879 Joniškėje gimė dailininkas Adomas Varnas. Dabar gyvena Chicagoje.

— 1888 gimė muzikas Juozas Tallat-Kelpša. Mirė 1949.II.5 Kaune.

2 d. — 1956 Waterbury, Conn., mirė prof. Vaclovas Biržiška, lietuviškosios knygos bibliografas.

3 d. — 1795 įvyko trečiasis Lietuvos-Lenkijos padalinimas. Rusija užėmė visą Lietuvą iki Nemuno. Užnemunė teko Prūsijai.

— 1917 gimė muzikas Algirdas Kačanauskas. Mirė 1977.V.9 Brooklyne.

4 d. — 1904 prasidėjo rusų-japonų karas.

5 d. — 1916 Petrapilyje mirė muzikas Česlovas Sasnauskas. Buvo gimęs 1876.VII.19.

Savaitės įvykiai

Per 1978 m. iš Sov. S-gos emigravo apie 31,000 žydų, o 1977 m. — tik 16,737. Nuo 1960 m. iš Sov. S-gos išvyko 175,000 žydų.

Būsimasis Irano min. pirm. Shaphur Bakhtiar pareiškė uždrausiąs Irano aliejaus pardavimą Izraeliui ir P. Afrikai.

Baskų teroristai nužudė Madrido gubernatorių gen. Constantino Ortin Gil ir baskų provincijos gubernatoriaus padėjėją mjr. Jose Maria Herrera Hernandez.

Rodezijos partizanai nužudė 2 katalikų misijonierius: jėzuitą kun. Gerhard Pieper ir kun. Martin Holenstein.

NATO karinių pajėgų vadas gen. Alexander Haig nuo birželio 30 atsisakys iš pareigų ir pasitrauks į atsargą.

Brazilijos prez. Ernesto Geisel leido 100 politinių emigrantų grįžti į Braziliją.

Kubos prez. Fidel Castro aštriai puolė JAV už santykių su Kinija užmezgimą.

Kinijoj besilankančiai JAV kongreso delegacijai buvo pareikšta, kad Kinija stengsis prisijungti Taivaną tik taikingom priemonėm.

Į vėl atgaivintą Kinijos komunistų partijos gen. sekretoriaus vietą buvo paskirtas min. pirm. pavaduotojo Teng Hsiao-ping patikėtinis Hu Yao-pang, kuris kiek anksčiau buvo padarytas ir partijos politbiuro nariu.

JAV yra pasiryžusios bendradarbiauti su Irano civiline vyriausybe, nežiūrint, ar šachas atsisakys, ar ne.

Kolumbijos kairieji teroristai nužudė ten pagrobta Texaco korporacijos viršininką Nicolas Escobar Soto. Teroristų būstinę apsupus kariam, du teroristai nusižudė.

Sov. S-ga tvirtina, kad Kambodijos puolimus vykdo ne Vietnamo kariuomenė, o Vietnamo Kambodijoj sukurtos Kambodijos revoliucinės org-jos partizanai.

Demonstracijos Bonnoje, Vokietijoje, 1978 gruodžio 10. Nuotr. A. Viluckio

6 d. — 1894 gimė poetas Vincas Mykolaitis-Putinas. Mirė 1967.VI.7.

— 1905 gimė rašytojas Kazys Boruta. Mirė 1965.III.9.

— 1920 gimė solistė Prudencija Bičkienė. Dabar gyvena Chicagoje.

8 d. — 1864 rusai Kaune pakorė sukilėlių vadą kun. Antaną Mackevičių.

— 1896 Rubiškėje, Kvėdarnos, valsčiuje, gimė Stepas Darius, Lietuvos aviacijos karininkas, dalyvavęs Klaipėdos atvadavime, 1933 nugalėjęs Atlantą, liepos 17 žuvo Soldine, Vokietijoje.

9 d. — 1923 Klaipėdos krašto lietuviai sukilė prieš prancūzus.

— 1944 Clevelande, Ohio, mirė pirmasis Lietuvos respublikos prezidentas Antanas Smetona. Buvo gimęs 1874.VIII.10.

12 d. — 1919 Kaune įsteigtas Lietuvos Raudonasis Kryžius.

14 d. — 1904 gimė dailininkas Viktoras Vizgirda. Dabar gyvena Cape Code.

— 1932 Kaune mirė dailininkas Kajetonas Šklėrius. Buvo gimęs 1876.VII.27.

15 d. — lietuviai sukilėliai paėmė Klaipėdą.

17 d. — 1835 Anykščiuose gimė poetas Antanas Baranauskas, "Anykščių šilelio" autorius. Mirė 1902.XI.26.

18 d. 1918 mirė didysis spaudos draudimo laikų knygnešys Jurgis Bielinis. Buvo gimęs 1846.III.16.

19 d. — 1923 Klaipėdos krašto atstovų suvažiavimas Šilutėje nutarė prisijungti prie Lietuvos.

20 d. — 1923 Lietuvos kariuomenė įžengė į Klaipėdą.

21 d. — 1947 gimė Albinas Prižgintas, vargonų virtuožas.

22 d. — 1921 Kaune įsteigtas Karo Muziejus.

27 d. — 1920 Kaune atidaryti aukštieji kursai, iš kurių išaugo Lietuvos Universitetas (1922).

Karo muziejus Kaune. Jis buvo įkurtas 1921 sausio 22. Sodelyje buvo pastatyta ir pirmoji Lietuvos radijo stotis. Vėliau muziejus buvo perstatytas pagal architekto Dubeneckio planą, radijo siųstuvo bokštai perkelti į Vytauto kalną, netoli geležinkelio stoties.

LITUANISTIKOS INSTITUTAS IŠSIRINKO NAUJĄ PREZIDIUMĄ

Lituanistikos Institutas trejiem metam renka savo prezidiumą. Iki šiol prezidiumas buvo sudarytas iš Bostono ir jo artumoje gyvenančių narių. Pirmininkas buvo dr. Jurgis Gimbutas, vicepirm. Simas Sužiedėlis, sekretorė — dr. Ina Užgiriėnė, išdininkas — dr. Romas J. Misiūnas, narys — Vincas Trumpa.

Dabar praversti nauji rinkimai. Rinkimų komisijai pirmininkavo Antanas Gimius, nariai — dr. Stasys Goštautas ir Antanas Mažiulis. Gruodžio 16 jie suskaitė atsiųstus balsus. Atidarė 72 balsavimo vokus. Balsavo 69 tikrieji nariai už pasiūlytus kandidatus.

Nuo 1979 sausio 1 trejiem metam išrinktas toks prezidiumas: pirmininkas dr. Rimvydas Šilbajoris, Columbus, Ohio; prezidiumo nariai: dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Montreal, Que.; dr. Romas Misiūnas, Williamstown, Mass; dr. Janina Rėklaitienė, Crown Point, Ind.; dr. Julius Slavėnas, Buffalo, N.Y.

Dr. Tomas Remeikis lieka įgaliotiniu Illinoise.

Skyrių vedėjai

Skyrių vedėjai renkami trejiem metam.

Bibliografijos skyriaus vedėju dabar yra Jonas Dainauskas, filosofijos — Kęstutis Skrupskelis, istorijos — Jonas Račkauskas, kalbos — Antanas Klimas, literatūros — Bronius Vaškelis, menotyros — Stasys Goštautas.

Psichologijos skyriaus nariai išrinko savo skyriaus vedėją dr. Iną Užgiriėnę. Iki tol ji ėjo tas pareigas Instituto pirmininko paskyrimu. Iki šiol skyrius vadinos Psichologijos ir Pedagogikos skyrius, dabar narių nutarimu gruodžio 18 pavadinimas sutrumpintas; pavadintas Psichologijos skyriumi.

Teisės ir sociologijos skyriaus nariai rugsėjo mėn. vedėju per rinko dr. Domą Krivicką. Tautosakos ir kraštotyros skyriui vadovauja Antanas Mažiulia.

Jis yra žmonių Taika! Jis neša taiką žmonėm, kuriuos jis myli (Lk 2, 14).

Dėl Kristaus Dievas yra įsipareigojęs už žmogų. Žmogaus negalima sunaikinti; nevalia žmogų pažeminti; nevalia jo nepakęsti!

Ramybė žemėj geros valios žmonėm.

Visus primygtinai kviečiu melstis drauge su popiežium už taiką, ypač šiandien ir po savaitės, kada visame pasauly minėsime "Taikos Dieną".

Džiaugsmingų Kalėdų visiem žmonėm ir kiekvienam žmogui!

Nuoširdžios meilės ir pagarbos kupinas mano sveikinimas yra skirtas jums, Broliai ir Sėserys, kurie esat susirinkę šioj aikštėj; jums, kurie socialinės komunikacijos priemonių dėka galit vienytis su mumis; jums, kurie nuoširdžiai ieškot tiesos; kurie alkstat ir trokštat teisingumo; kurie veržiatės į gerumą ir džiaugsmą. Jums, šeimų tėvai ir motinos; jums, darbininkai; jums, jaunuoliai ir jaunuolės; jums, vaikai; jums, neturtingieji ir ligoniniai; jums, seneliai; jums, kaliniai; jums visiem, kurie neturit galimybės Kalėdas praleisti šeimoj, savo artimųjų tarpe.

Visiem džiaugsmingų Kalėdų Kristaus ramybės ir džiaugsmo.

-o-

Pabaigęs savo pirmąją kalėdinę kalbą, popiežius Jonas Paulius II kalėdinius linkėjimus išreiškė 24-iomis kalbomis. Štai Šventojo Tėvo žodžiai, skirti Lietuvai ir viso pasaulio lietuviams:

"Broliams lietuviams linkiu Kalėdų palaimos Kristuje".

Šiuos popiežiaus žodžius, kaip ir visus kitus linkėjimus, palydėjo minios plojimai. Pabaigoj Šv. Tėvas suteikė iškilmingą apaštališką palaiminimą "Urbi et Orbi" — Romos miestui ir visam pasauliui.

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDAROMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliui pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kuroj miesto daly.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos, Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigaliausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Florida ANGELĖ E. KARNIENĖ Broker-Realtor 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706 Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738 Rezidencijos-Moteliai-Sklapai Apartmentai-Kondominiumai Nuomavimas — Notary Public	
---	--

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojo kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountaintside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ. Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE	
---	--

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA ● LĖKTUVAI ● LAIVAI (CRUISES) ● TRAUKINIAI (AMTRAK) ● AUTOBUSAI ● NUOMOJAMOS MAŠINOS ● VIEŠBUČIAI ● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuolūka • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA

Kviečiam melstis už Lietuvą

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa bei Religinės Šalpos Rėmėjai siuntinėja Maldų Kalendorių visom parapijom, organizacijom bei institucijom, kviesdami "jungtis su lietuviais ir kitataučiais visame pasaulyje vieningoje maldoje už Lietuvą".

Pridėtas prie kalendoriaus lydraštis cituoja Nijolės Sadūnaitės žodžius: "Vienintelė man būtiniausia ir reikalingiausia parama tai malda ir auka. Esu be galo dėkinga už atmintį maldos! Geriausias visų mūsų Tėvas už tai teatlygina tūkstanteriopai!"

Kalendorius pavadintas "Melskimės". Turi dvi dalis. Pirmoje dalyje sudėtos lietuviškos ir angliškos maldos už Lietuvą. Tai pamaldos už Lietuvą, už Lietuvos persekiojamą Bažnyčią. Tai šventosios valandos maldos.

Maldos surašytos pagaunant, ir aktualiai. Pradžioje yra giesmė — Marija, Marija, skaisčiausia lėlija. Toliau — Šv. Rašto skaitymas — Raudų knygos 5 minučių pamokslėlis vėl Šv. Rašto skaitymas — Laiškas Romėnams, vėl 5 minučių pamokslėlis. Nurodomi net keturi skaitymai iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos, tai kun. Zdebskio teismo ištrauka, kun. Prospero Bubnio teismo ištrauka, Kryžių kalno aprašymas ir paskutinis N. Sadūnaitės žodis.

Visi šie skaitymai labai aktualūs ir labai konkretūs. Jie parodo, kaip Lietuvoje persekiojama religija ir kaip tikintieji visom išgalėm kovoja dėl savo religinių įsitikinimų, nesibijo eiti net į kalėjimus. Visi skaitymai taip pat parodo, kaip reikia visiem kovoti dėl žmogaus teisių.

Praėję skaitymus, randame gražią ir aktualią tikinčiųjų maldą — litaniją už Lietuvą. Čia prisiminta daug svarbių ir brangių dalykų. Pradedama nuo Lietuvos nepriklausomybės atgavi-

mo, toliau prisimenamas jaunimas, pamaldumas į Mariją, kad tautos kankiniai duotų stiprybės dabarties veikėjams, kad lietuviai susilauktų naujų šventųjų — arkivyskupo Jurgio Matulaičio, arkivyskupo Teofilio Matulionio. Baigiama malda už Lietuvą. Ši malda yra paimta iš L.K.B. Kronikos nr. 4.

Angliškoje dalyje taip pat pradžioje nurodomi skaitymai iš Šv. Rašto, paskui yra litanija už žmogaus teises. Čia prisimenama labai daug konkrečių Lietuvos reikalų, meldžiamasi už Lietuvos vyskupus Julijų Steponavičių, Vincentą Sladkevičių, už visus kunigus, už vienuoles seses, kad Lietuvoje žmonės turėtų drąsos kovoti už savo teises bei religijos laisvę, už Nijolę Sadūnaitę, Vladą Lapienį, Balį Gajauską, Viktorą Petkų, už Lietuvos vaikus ir jaunimą, kuris turi pakelti didžiulį mokytojų persekiojamą dėl savo sąžinės laisvės. Baigiama ta pačia už Lietuvą malda, kuri yra paimta iš Kronikos nr. 4.

Maldos tikrai įspūdingos ir tikinčiuosius giliai paliečia. Rodyte parodo, kaip kitur nėra laisvės, kad ir šiais moderniais ir didžiųjų laisvių laikais žmonės turi kentėti dėl savo religinių įsitikinimų.

Antroje dalyje yra kalendorius, kur kiekvienai dienai nurodoma vis kita parapija, organizacija, institucija. Tomis paskirtomis dienomis jos turi melstis už Lietuvą. Taip diena iš dienos vis pinamas naujas maldų vainikas kenčiančiam Lietuvai ir jos kenčiantiems žmonėms.

Jau devinti metai, kaip Religinė Šalpa išleidžia tokį kalendorių ir kviečia visus jungtis maldos už Lietuvą.

Kviečiame ir mes visus tikinčiuosius gyventi šia kalendorių malda, patiem melstis kuo dažniau už persekiojamą Lietuvą, už jos persekiojamą Bažnyčią, taip pat reginti ir kitus melstis.

Švietimas

JAV LB švietimo tarybos pirm. Bronius Juodelis suminėjo daugiau kaip 30 darbų, kuriuos švietimo taryba atliko nuo pereito JAV LB tarybos suvažiavimo Clevelande 1977 birželio 18. Per 17 mėnesių įvyko 8 visuotiniai švietimo tarybos posėdžiai, 4 spaudos konferencijos, su-ruoštos dvi mokytojų studijų savaitės, leidžiamos Švietimo Gai-rės, paruoštas ir JAV švietimo departamentui įteiktas 28 puslapių prašymas skirti 100,000 dol. JAV lituanistinių mokyklų išlaikymui, inspektuotos lituanistinės mokyklos Atlanto ir Ramiojo vandenyno rajonuose, išleisti religinio ugdymo pratimai lituanistinėm mokyklom, ruošiami vadovėliai lietuviškai nekalbantiems, susitarta su amerikiečių leidykla dėl išleidimo knygos "The Lithuanians in America", skirtos JAV pradžios, aukštesniųjų mokyklų ir kolegijų bibliotekom, leidžiama R. Scarry "Mano žodyno" antroji laida, išleistos dviejų vadovėlių ir trijų pratimų knygų naujos laidos, J. Toliušio skaitymų knyga jaunimui "Tryliktoji laida", M. Gimiuvienės skaitymų knyga vaikam "Senos bokšto paslaptis", dabar ruošiami dar du nauji vadovėliai.

1977-78 mokslo metais veikė 29 lituanistinės mokyklos, kuriuose dirbo 239 mokytojai ir 26 lektoriai. Iš viso mokėsi 1830 mokinių. Pradžios mokyklose buvo 1432, o aukštesniųjų mokyklų klasėse 358 mokiniai. Neįskaitant tėvų perkamų

BENDRUOMENĖS SUVAŽIAVIMAS PERSPEKTYVOJE

VYTAUTAS KUTKUS

mokslo priemonių, tais metais mokyklų išlaikymui reikėjo 163, 200 dol. JAV LB švietimo tarybos finansinė šmata yra 40,000 dol.; jos pusė gaunama iš Lietuvių Fondo. Lietuvių Fondas švietimo tarybai jau išmokėjo 194,485 dol.

Svarbesni švietimo tarybos ateities darbai:

1. Tautinių Šokių Instituto rengiamas seminaras lituanistinių mokyklų mokytojams 1978 lapkričio 23-26 Chicagoj.

2. Švietimo tarybos rengiamas lietuvių kalbos rašybos pasitbulinimo seminaras visiem lituanistinių mokyklų mokytojams ir švietimo darbuotojams. Jis tęsis 6-8 savaites, vieną vakarą savaitę, pradedant 1979 sausio pradžią.

3. JAV ir Kanados XIII mokytojų studijų savaitę rengiama 1979 liepos pradžioj lietuvių pranciškonų vasarvietėj, Kennebunkporte, Maine.

Visuomeniniai reikalai

Tuo klausimu labai išsamų pranešimą paruošė visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė Aušra Zerr (Mačiulaitytė). Kai kuriuos politinius darbus savo pranešime minėjo krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, todėl jų nekartosiu.

Pradedamas Lietuvių Bendruomenės Tarybos sesijos proga surengtas banketas. Iš k. Rimas Česonis, JAV LB vicepirmininkas, invokaciją kalba Tėv. dr. K. Bučmys, OFM, Darbininko redaktorius, Aušra Zerr, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė, JAV Housing and Development departamento paskretoris prel. Geno Baroni. Nuotr. Jurgio Bilmanio

Atžymint tragiškųjų birželio įvykių sukaktį, parašyti laišakai visiem 535 kongresmanam, jiems suteikiant naujausių informacijų lietuvių rezistencijos prieš okupantą klausimu.

Paruošta informacinė medžiaga Lietuvos nepriklausomybės ir tragiškųjų birželio įvykių su-kakčių proga vedamiesiems straipsniam amerikiečių laikraščiuose išrūpinti, kongreso nariam kontaktuoti bei laiškam redakcijom Lietuvos reikalui parašyti. Taip pat buvo paruoštos keturios pusvalandinės radijo programos anglų kalba. Vasario 16-osios programos radijo bangomis buvo perduotos 53 atvejais, o tragiškųjų birželio įvykių — 30 atvejų.

Gautas radijo transliacijų padidintas pajėgumas iš Radio Liberty vadovybės.

Politiniam kaliniam V. Petkui, A. Terleckui, N. Sadūnaitėi, S. Žukauskui, B. Gajauskui, Žyprei ir kitiem pagelbėti buvo palaimomi ryšiai su Amerikos Raudonoju Kryžium, Jungtinių Tautų organizacija, Tarptautine Žmogaus Teisių Lyga, Amerikos Žy-dų Komitetu ir svarbesniais JAV kongreso nariais.

Nuteisus V. Petkų, buvo kontaktuota amerikiečių spauda, valstybės departamentas, kongresas ir Baltieji Rūmai. JAV LB tarpininkaujant, prezidentas J. Carter 1978 liepos 20 spaudos konferencijoj specialiai žurnalistam ir milijonam televizijos žiūrovų priminė V. Petkų.

Ruošiantis Belgrado konferencijai, įvairiuose memorandumuose nesitenkinta tik Helsinkio akty žmogaus teisių nuostatom, bet keltas ir Lietuvos valstybingumo bei neteisėto Pabaltijo valstybių jungimo į Sov. Sąjungą klausimas. Tuo reikalu 1977 birželio 10 LB atstovai susitiko su Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos nariais, 1977 liepos 15 LB atstovas dalyvavo National Center for Urban and Ethnic Affairs Washington sušauktoj konferencijoj, kur su Lietuva susiję Belgrado konferencijos klausimai buvo diskutuojami su Amerikos Katalikų Konferencija ir kitų amerikiečių organizacijų atstovais. 1977 rugpjūčio 2 demokratų partijos centro komiteto sušauktoj konferencijoj LB atstovas kėlė Belgrado konferencijos klausimus.

1977 spalio 18 valstybės departamento paskretorė humanitariniam reikalui Patricia M. Darien priėmė LB atstovą.

1977 lapkričio 15 LB atstovas dalyvavo valstybės departamento sušauktoj konferencijoj, kur apie Belgrado konferenciją pranešimą padarė JAV delegacijos pirm. Arthur Goldberg. O 1978 sausio 10, kovo 15 ir kovo 21 LB atstovai dalyvavo valstybės departamento pranešimuose Belgrado konferencijos klausimais.

1978 gegužės 4 JAV LB atstovas Belgrado ir Lietuvos valstybingumo klausimais informavosi su JAV tautinio saugumo komisijos pareigūnais.

Žmogaus teisių paneigimo klausimu LB pradėjo pirmuosius ledus laužti jau 1972, išleidama "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Šiais metais kiekviename memorandume buvo akcentuotas žmogaus teisių paneigimas pavergtoj Lietuvoj. Keltas žmogaus teisių paneigimo klausimas M. Jurgutienės, N. Sadūnaitės ir kitų asmenų reikalui. Talkinta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai, ruošiant demonstracijas Washington.

JAV LB krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys įeina į respublikonų partijos žmogaus teisių komisiją, kuri artimai bendradarbiauja su Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos nariu sen. Robert Dole.

1978 vasario 27-28 LB atstovai dalyvavo valstybės departamento suruoštoj žmogaus teisių konferencijoj.

Ryšiai su prez. J. Carterio administracija yra gana glaudūs. Be Algimanto Gečio minėtų atvejų, 1978 rugpjūčio 31 ALIAS pirm. inž. V. Izbickas atstovavo LB-nei Baltųjų Rūmų prezidentinėj konferencijoj energijos konservavimo klausimais. 1978 rugpjūčio 23 LB atstovai dalyvavo prezidentinėj konferencijoj krašto apsaugos klausimais, o rugsėjo ir spalio mėn. — rajonų išsaugojimo ir miestų gyvenviečių pagerinimo klausimais.

Tebesitęsiant akcijai kaltinti lietuvius pabėgėlius žydų tautos genocidu, JAV LB, pramatydama Sov. Sąjungos įsijungimą į šių šmeižtų kampaniją, siekia apginti kiekvieną neteisėtingai

(nukelta į 4 psl.)

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės įspūdžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

14

Šiuo metu ant piramidės lipiti iš lauko nebeleidžiama. Pavojinga. Antra vertus, vargu ar pati piramidė ilgai pakeltų tokį turistų antplūdį, nes juk lašas po lašo ir akmenį pratašo...

Chefren piramidė yra šiek tiek jaunesnė už Cheops (2650 m. prieš Kristų) ir bent 13 metrų už ją žemesnė. Kadaiše jos rytiniame šone buvo Mirusijų šventovė. Iš josėjo dengtas takas į Sfinkso šventovę.

Sfinksas yra tupinti liūto su žmogaus galva akmeninė figūra. Tai faraono ir jo galios įsikūnėjimas. Nūnai spėjama, kad šis didysis sfinksas buvo Chefreno paminklas sau. Arabai jį vadina Abu-el-hol, — Baubu arba Baidyklės tėvu. Ne veltui jis didžiųjų sfinkso vadinamas. Jo aukštis — 20 metrų, o plotis — 73 1/2. Be to, jis nėra nė iš gabalų sulipdytas, bet iš vieno milžiniško smiltainio akmens ištašytas.

Senovės egiptiečiai sfinksą savo kalba vadindavo šešep-ankh — gyvuoją atvaizdu. Jiem

sfinksas buvo dievybės ir amžinojo gyvenimo atvaizdu, nes jame kartu atpažino ir dievą faraoną, ir liūtą, ir žmogų. Ilgainiui sfinkso ryšys su faraonu Chefrenu buvo užmirštas, ir šiam milžinui buvo duotas vardas — "Horas ant Vakarų horizonto". Faraonai save tapatino su Horu, dievu su sakalo galva, Izidės ir Ozirio sūnum. Sfinksas tapo mįslingu Gizeh piramidžių sargu.

Ir mūsų kalboj sfinksas yra paslaptinga būtybė, paslaptingas žmogus ir, apleimai, paslaptingumo įvaizdis. Sfinkso įvaizdį pasiskolino ir vakarinės Azijos tautos bei graikai. Azijos sfinksas tapo gyvulio ir paukščio mišrūnu — sparnuotu gyvuliu. Graikijoj sfinksas net lytį pakeitė, — tapo sfinkse, pikčiurna moterim su sparnais. Mat, graikai, nebežinodami tikrosios šešep-ankh žodžio prasmės, jį surišo su savo kalbos veiksmo žodžiu, kuris reiškia "smaugti". karaliaus Edipo legendoj Sfinksė kaip tik ir yra smaugian-

ti pikčiurna su sparnais. Anot legendos, ji mėgo tupėti ant uolų palei Tebų miestą ir užkabinėti vyrus su mįsle: "Kas yra tas padaras, kuris ryto metą ant visų keturių vaikščioja, dieną dviem pasitenkina, o vakare ant trijų, pasirasčiodamas, eina?" Tik tas, kuris mįslę išpėdavo, išlikdavo gyvas. Atsakymas į Sfinkso mįslę yra "Žmogus".

Mykerinos piramidė irgi senutė. Statyta 2600 m. pr. Kr. Tačiau ji mažiausia tarp Gizeh milžinų. Mažiau kas ją aplanko. Todėl čia daugiau tylos ir švartų.

Žydų politikutojai savo kalbose ne sykį skundžiasi ir giriasi, kad jų protėviai kadaise buvo verčiami dirbti plytas ir prakurti prie piramidžių statybos. Tai tik retorika! O gal ir istorijos nepažinimas? Jau Abromui esant Egipte, piramidės buvo tūkstančių metų amžiaus. Gi Mozės laikais piramidės jau buvo buvusios net keliskart applėštos. Labai galima, kad prie jų Mozė mokėsi Egipto senovės istoriją.

Izraelitai, pagal išėjimo knygą, tapo Egipto baudžiauninkais Seti I ir Rameses II (XIX dinastija) valdymo metu. Tada jie buvo verčiami dirbti plytas ir statyti Pithom ir Rameses javų sandėlius. Tai buvo XIII a. prieš Kristų. Archeologija šventraščio pasakojimą patvirtina.

Ar gali egiptietė turėti keturis vyrus?

Po dienos piramidžių patikrinėj smagu grįžti į viešbutį — Čelubatrą. Patarnautojai, nieko nedelsdami, primena, ką jie geru padarė kambarį: vienas sakosi lovą pataisęs, kitas — batų nudulkinęs, trečias — langines nuleidęs. Supranti, kad reikia duoti bakšišą.

Perku pašto ženklų viešbučio raštinėj. Paprašau dešimt. Gauju tik devynis. Pagalvoju, kad tai apsirikimas. Todėl ir primenu patarnautojui. Jis šiek tiek sutrinka ir pasidaro erzlus, bet numykia, kad šiuo metu daugiau pašto ženklų neturįs — kai gaus, atneš į kambarį. Supranti, kad dešimtas — bakšišas jam...

I Nilo aukštupį — Egipto aukštaitiją

Kairo veidas turi vietos ir se-

Rameses II. Faraonas — pažiba. Nuotr. kun. A. Rubšio

nom, ir jaunom raukšlėm. Jis daro gilų įspūdį. Koks atkaklus turi čia būti žmogus! Kiek čia reikia drąsos būti žmogum varge!

Čelubatrai sudiev sakyti buvo įdomu ir neįauku. Patarnautojai jauste nujaučia svečio planus. Jų gi visas spiečius. Vėl kiekvienas jų primena, kad jis buvimoj čia padarė malonų. Suprask, kad vien su "šiukran" (ačiū!) neapsieisi. Pasiteirauju, kas yra mano aukšto patarnautojų prižiūrėtojas. Palikdamas kambarį, kitiem matant, jam paduo du visiem skirtą bakšišą.

Viešbučio raštinėj sąskaitos paruošti neskuba. Atrodo, kad tyčia delsia, nes laukia žinios iš kambarinės, ar kas nesudaužyta, ar ko netruksta kambarį. Pagaliau ji atskuba. Matyt, praneša, kad viskas tvarkoj, nes raštinės tarnautojas su giliu galvos palenkimu primena, kad jis nuolat stengiasi patarnauti. Sąskaitos, net ir atsiskaičius, nepa-duoda. Tenka maloniai jam priminti, kad ji man labai naudinga.

Durinkas jau ieško takso. Skuba, nes nori gauti dvigubą bakšišą. Taksistas turi su juo uždarbiu dalintis, o keleivis ramiai neišvažiuos nieko nedavęs.

(Bus daugiau)

Neringos smėlio kopos pamary

Šiaurės molo švyturys Klaipėdoje

Vasaros metu
čia gyveno ir kūrė
žymus rašytojas
Tomas Mann,
Nobelio premijos
laureatas

Žvejų laivas išplaukia žvejoti

Prisimename Klaipėdos kraštą, kuris 1923 sausio 15 grįžo Lietuvai. Tai Klaipėdos uostas su savo švyturiais, gražiu pajūriu, su aukštosiomis mokyklomis. Kokia įspūdinga gražioji Neringa, tas slaurus ruožas tarp vandenų. Stovėdamas ant šių kopų, matai Baltijos jūrą ir Kuršių mاریas. Čia gali matyti, kaip iš vandenų saulė pateka, kaip į vandenį nusileidžia. Neringoje sustoja daugybė paukščių pailsėti, kai jie keliauja į pietus. Pakrantėse pušynėliai, beržynėliai. Čia vaikšto seni raguoti briedžiai. Klek daug žvejų laivų, kurie turi kelstas vėtrunges. Juodkrantė, Nida — atostogų kraštas. Čia savo vilą turėjo ir pasaulinio garso rašytojas Thomas Mann, Nobelio premijos laureatas. Nemunėlio žiotys — Rusnė, Vėntą, kur Šilutė, Pagėgiai. Kaimai, miškeliai. Rambyno kalnas su šv. Jono nakties dainomis ir vainikais.

LĖŠOS PABALTIJOS TAUTŲ KULTŪRAI

Pernai Kento valst. universiteto etninių programų skyrius, vadovaujamas dr. John F. Cadzow, gavo iš Rockefellerio fondo \$35,000 piniginių paramą, kuri buvo panaudota koordinatoriaus, trijų studentų ir skyriaus sekretorės algom. Šio skyriaus tikslas yra, kaip žinoma, rinkti ir registruoti įvairių medžiagą, liečiančią baltus. Rockefellerio fondas, patikrinęs Baltijos programų progresą ir jį teigiamai įvertinęs, piniginių paramą, \$21,400, vėl pratęsė. Ši parama įgalins skyrių išlaikyti skyriaus koordinatorę Audronę Tamošiūnaitę ir sekretorę. Be to, tie pinigai užtikrins tolimesnę Lietuviško archyvo veiklą ir augimą.

Lietuviškas archyvas veikia jau aštunti metai, rinkdamas lietuviškas knygas, periodinius leidinius ir kitokią Lietuvą liečiančią medžiagą. Jo augimas ir toliau pirklausys nuo tų lietuvių, kurie dosniai parems Kento universiteto pastangas.

Per paskutinius metus šis archyvas labai išaugo. Dabar jame yra daugiau kaip 10,000 eksponatų. Archyvas sudaro neatskiriama universiteto bibliotekos dalį. Juo gali pasinaudoti mokslininkai, studentai ir asmenys, kurie domisi lituanistika. Šiuo metu jame yra daugiau kaip 500 įvairių periodinių leidinių, išleistų 19 šimtmečio ir nepriklausomojo Lietuvoje. Taip pat jame randami ir periodiniai leidiniai, išleisti Jungtinėse Amerikos

Valstybėse, pradedant 1920 m. Knygų ir periodinių leidinių skaičiui augant, padidėjo jų duplikavimas. Baltų kultūrinis komitetas, įsteigtas liepos mėn. Toronte, AABS suvažiavime, pradėjo kopijų pasikeitimą, kuris bus vykdomas tarp akademinių institucijų. Pasikeitimo centru komitetas pasirinko Kento valst. universitetą. Universitetas bus kartu ir latvių bibliotekų duplikatų kopijų pasikeitimo centru.

Lietuviško archyvo, kaip

anksčiau minėta, augimas yra pasigėrėtinas. Atskirų asmenų, organizacijų ir institucijų įnašas yra labai didelis. Išsiti privatiškai knygynai žinomų žmonių, kaip Albinas S. Trečiokas, prel. Pranciškus Juras, Petrusėvičius, Lišauskas, kun. J. Angelaitis, ir a.a. dr. Domo Jasaičio biblioteka labai praturtino archyvą. Clevelando lietuvių tremtinių organizacijos knygos ir lietuvių ekonominio centro leidiniai bei kartoteka taip pat yra šiame archyve.

Reikia pabrėžti, kad Lietuviško archyvo ateitis yra užtikrinta. Lietuviškos medžiagos rinkimas bus tęsiamas ir toliau. Tikim, kad lietuviai rems mūsų pastangas savo aukom.

D.K.

BENDRUOMENĖS SUAŽIAVIMAS

(atkelta iš 3 psl.)

apkalintą lietuvių; todėl ji susitarė su lietuviu advokatu, kad gautų teisinę pagalbą neteisčiai apkaltintiems. Be to, kalbėta su JAV atstovų rūmų imigracijos-natūralizacijos pakomisės pirm. kongr. J. Eilberg ir su imigracijos-natūralizacijos tarnybos vadovais Washington. Taip pat JAV LB paskyrė 500 dol. stipendiją doktorantui A. Tamošiūnui, kuris ruošia moksline studiją lietuvių ir žydų klausimu vokiečių okupacijos metu.

JAV LB yra įsijungusi į akciją JAV kongrese praversti H. Con. Resolution 278 Pabaltijo valstybių reikalui. Šiuo tikslu ji kontak-

tavo visus kongreso narius. Šią savo veiklą derina su rezoliucijom remti komitetu.

JAV LB artimai bendradarbiauja su Pabaltijo Tautų, Ukrainian Congress Committee, Polish-American Congress, Vengrų Laisvės Kovotojų ir Joint Prussian Council organizacijom. Taip pat palaiko ryšius su amerikiečių unijomis, protestuodama prieš sovietinių prekių, įstatymus apėinant, įvežimą į JAV.

Be anksčiau minėtų amerikiečių įstaigų, JAV LB palaiko santykius su U.S. Office of Education, Baltch Institute, Federal Communication Commission, National Institute of Education, JAV Katalikų Konferencija, Pa-

saulio Bažnyčių Taryba ir Ethnic Heritage Affairs Institute.

Tai tik dalis visuomeninių reikalų tarybos darbų. Ar jie ne inpozantiški, ypač žinant, kad neturima nė vieno apmokamo tarnautojo, nei raštinės, nei kitų valstybinių įstaigų privalumų? Juk tai milžiniškas darbas tos komisijos pasiaukojusių narių! Tai geriausia atestacija JAV Lietuvių Bendruomenei. Tai liudija jos pajėgumą, dirbant pavergtai Lietuvai tokį svarbų politinį darbą. O dar yra tokių, kurie tvirtina, kad Lietuvių Bendruomenė neturėtų reikšties Lietuvos išlaisvinimo veikloje. Tokius turėtume paklausti, kas geriau šiuos darbus atlieka. Tegu nurodo tokį veiksnį, drauge suminėdami jo pereinamais metais atliktus darbus.

Kultūriniai reikalai

Naujasis kultūros tarybos pirm. Aleksandras Radžius, kuris buvo patvirtintas šio JAV LB VIII-osios tarybos sesijoje, perėmė pareigas iš Juozo Gailos 1978 birželio mėn. Jis davė apyskaitą už paskutinius 17 mėnesių.

Kultūros taryba davė dviem apylinkėm finansinę paramą pasikviesti poetą Stasį Santvarą ir finansavo prof. dr. Stasio Goštauto kelionę į PEN klubų suvažiavimą Barcelonoje, Ispanijoje.

Šiuo laiku taryba tyrinėja galimybes paruošti anglų kalba studiją apie Kristijoną Donelaitį.

Su Lituanistikos Instituto pagalba išsirutino, kad tarptautinio masto muzikologinė enciklopedijoje "Grove's Dictionary of Music and Musicians" būtų paminėta ir lietuvių muzika.

Kultūros taryba telks specialistus, kurie rašytų straipsnius amerikiečių literatūros žurnaluose apie lietuvių literatūrą ir darytų vertimus iš mūsų literatūros. Už tai jiems bus mokamas honoraras. Tam reikalui iš Lietuvių Fondo jau gauta 1,000 dol.

Taryba paskyrė 1,000 dol. būsimam Lituanistikos Instituto suvažiavimui, o 1978 rugsėjo 21 dail. Adomui Varnui įteikė 1978 m. dailės premiją. Tokią pat 1,000 dol. stipendiją įteikė kompozitoriui Dariui Lapinskui už baigiamą rašyti operą "Amadear".

Paskelbė dramos konkursą, kurio laimėtojui skiria 1,500 dol. premiją.

Rašytojas Anatolijus Kairys yra pakviestas organizuoti ir praversti V-ajį teatro festivalį, kuris įvyks Chicagoje 1980 Padėkos dienos savaitgalį.

Kultūros taryba ragina apylinkės minėti Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį.

Finansai

Vicepirmininkas finansų reikalų Feliksas Andriūnas pateikė tikrai įspūdingą JAV LB krašto valdybos ir tarybų sąmatą 1978 metams. Šiais metais yra numatyta 155,250 dol. pajamų ir išlaidų. Krašto valdybai skiriama 15,000 dol., visuomeninių reikalų tarybai — 40,000, švietimo tarybai — 40,250, kultūros tarybai — 60,000 dol. 1977 metų sąmata buvo 108,950 dol.

1978 Vasario 16-osios vėjus davė 34,357 dol., t.y. 5,542 dol. daugiau negu pernai. Didžiausią auką davė Antanas Adomėnas iš Californijos — vėl 1,000 dol., o po jo Vytautas ir Birutė Rauckiai iš Detroito — 250 dol., Jonas Činga iš Californijos

— 200 dol., Henrikas ir Benedikta Mislauskai iš Pennsylvanijos — 200 dol., dr. Petras ir Laima Žemaičiai — 150 dol. ir 16 asmenų aukoję po 100 dol.

Tačiau solidarumo įnašų 1977 gauta tik 3,749 dol. Iždininkas prašė apygardų ir apylinkių valdybų tuo labiau susirūpinti.

1977 rugsėjo mėn. vėjus davė 4,661 dol. Galutinių duomenų už šiuos metus dar neturima, nes ne visos apylinkės atsiskaitė, kadangi rugsėjo mėn. buvo pratęstas ir į spalio mėn.

Be to, vicepirmininkas finansų reikalų buvo paruošęs pulkias tabelas, iš kurių buvo matyti, kiek kuri apylinkė 1978 ir 1977 surinko Vasario 16 metu, rugsėjo mėn. vėjus proga ir solidarumo įnašų.

(Bus daugiau)

— Chicagos pietų priemiesčių laikraštis Star Kūčių dieną išspausdino du straipsnius apie lietuvių veiklą, tradicijas ir dabartinę padėtį. Pirmame ištraukos iš prof. Tomo Remeiko redaguotos knygos "The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", antrame — gen. konsulės Juzės Daužvardienės kalbos santrauka apie senų laikų lietuvių tradicijas ir dabartinę padėtį.

— Kanados LB krašto valdybos kultūros komisijos sudarytas rengėjų komitetas nutarė antrąjį Kanados lietuvių talentų pasirodymą surengti Hamiltone kovo 24-25 Aušros Vartų parapijos salėje ir Jaunimo Centre. Talentų varžybos bus šiose meno šakose: muzikos, šokio, žodžio ir vaidybos bei dailės meno.

DU ARĖJO VITKAUSKO PASAULIAI

JURGIS GLIAUDA

The Jersey Journal lapkričio 14 įdėjo platoką rašinį — pusiau humoreską: „American presidents wearing plain coats!“ Autorius — Arėjas Vitkauskas. Jis susumuoja savo įvairių gyvenimo stadijų įspūdžius dėl ordinų gausos ant senų imperatorių krūtinų ir akcentuoja tą, jį parbloškiantį, modernaus valstybininko portretą — pavyzdžiui imdamas JAV prezidentą: neturi jis nei ordinų, nei medalių savo krūtinės bastionuose! Autorius prisimena, kaip visad, antrą savo pasaulį, Lietuvą. Būta ten ordinų ir medalių baterijų ir ant civilių drabužių!...

Arėjas Vitkauskas moka rašyti. Jo dėstymo stilius tipiškas puikiai rašančio amerikiečio spaudos bendradarbio: keliais žodžiais apie daug ką, viską pateikiant nuotaikingai. Viskas geros nuotaikos ženkle, ir todėl gausius jo rašinius amerikiečių spaudoj galima lyginti su geru cigaru, su gera konjako taurėle atvangos valandą.

Autorius tačiau nėra tas amerikietis spaudos žmogus, kuris, kaip čia įprasta, žurnalistikos meną čiulpė kartu su motinos pienu. Arėjas Vitkauskas yra Lietuvos laisvės kovų savanoris, garsiaisiais 1918 metais kovėsis Lietuvos kariuomenės su įsibrovėliais ir... kautynių laukuose rašęs eilėrašius apie karą ir išsvajotą taiką. Vėliau jis sudėjo šiuos nesudėtingus formą, bet brangius jų kūrybos data kūrinėlius į du rinkinius: „Spinduliai ir šešėliai“ (1926) ir „Už tėvynę“ (1927). Kažin, ar tada buvo suvokta, kad eilėraščių iš kautynių lauko privalu didžiuotis visai lietuvių literatūrai?

Įdomiu atveju apie Arėjo Vitkausko savanorystės metus daugiau patyriaus iš neseniai mirusio dr. Vlado Juodeikos. Irgi savanoris, daktaras, būdamas šešiolikamečiu, pateko į Arėjo Vitkausko vadovaujamą būrį. Kautynės tai ne pyragai, ir laukti jų karo lauko sąlygose yra nervinga. Tada būrininkas Arėjas Vitkauskas, pats vos peržengęs amžių, kada ima želti ūsai, drąsino savo vyrus:

— Mirties nereikia bijoti, o vis reikia galvoti, kad nebus tos mirties.

Keli kovos draugai iš jų būrio namo negrįžo...

Tad nenuostabu, kad 1918-1919 metai įrėžė Vitkausko dvasion savo gilius pėdsakus. Net 1950 išleisto anglų kalba jo memurų knygoje „An Immigrant Story“ jis pristatomas skaitytojui: „By a Lithuanian journalist who served in the volunteer army against the Soviet in 1919“.

Trumpai apsisotęs Anglijoje, 1933 jis atvyksta į JAV. Čia jis gerai išmoka anglų kalbą. Įsteigęs World Wide News

Bureau, leidžia įdomius intelektualinio pamušalo biuletenius apie įvykius ir naujas knygas. Tais biuleteniais naudojasi anglų kalbos spaudiniai: Amerikoje, Australijoje, Indijoje, Ceilone, Naujojoje Zelandijoje... Beveik kiekviename žinių biuro biuleteny yra žinių arba žinotinių sugestijų apie Lietuvą.

Štai paskutinė minimo biuletenio laidoj pasakojama apie sovietinius mokytojus, kurie ieško mokinių kišenėse religinių dalykų; apie čekistų kruviną sadizmą. Kondensuotas ir galingai informacinis tekstas.

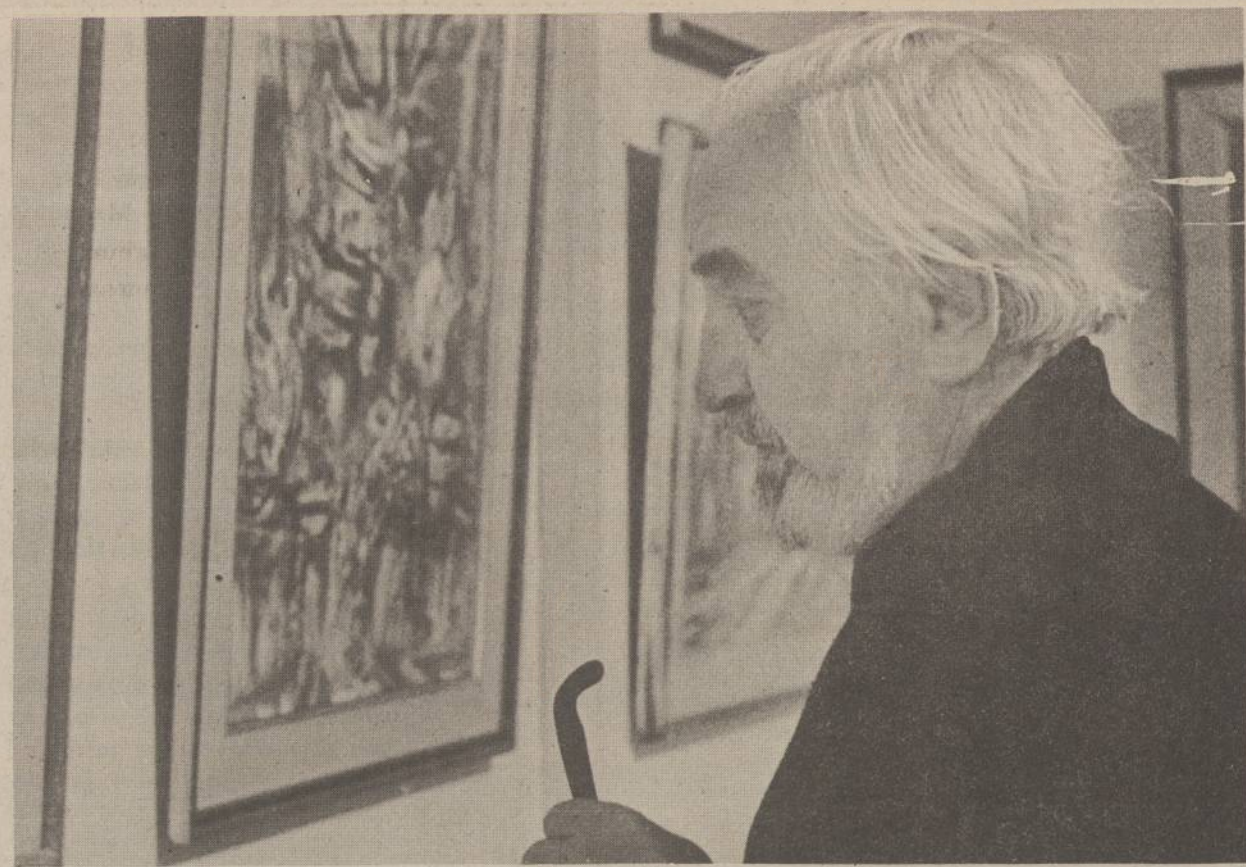
Ten pat randam latvio dr. Rolfs Ekmanio knygos „Latvian Literature under the Soviets“ paminėjimą ir knygai pristatyti pastabas.

Biuleteny randam Lietuvos Laisvės Varpo piešinį ir garsų ketureilį (angliškai) „O skambink per amžius“.

Kada jūs skubate žvilgsniu per patyrusios profesionalo žurnalistės rankos sutvarkytą biuletenį, jūs nuolat susitinkat su lietuviška tematika. Profesinės informacijos kanalais visa ta medžiaga išeina tikrai „world-wide“ erdvėn. Tolimiausios šalys — Indija, Ceilonas, Malazija, kur leidžiami anglų kalba stambūs leidiniai, atrodo, tikrai iš Arėjo Vitkausko biuletenių gauna tikrų davinį apie Lietuvos dabartį ir okupacijos negandus.

Arėjo Vitkausko memuaristika „An Immigrant Story“ (1950), kažin kaip „labai jau liberališkai“ nepastebėta mūsų lektūroje, parašyta su patraukliu humoru, nors siužetas kontrastiškai sunkus — pripratimas prie naujo gyvenimo stiliaus, savo psichės laužimas. Asmeniškai savo odisejoj autorius dosniai liečia Lietuvos temas. Fragmentinio pobūdžio mintys, tokios aštrios, taiklios ir išradingos, ištisais puslapiais traukia dėmesį ir... pritarimą jom. „An Immigrant Story“ yra reportažas, kuris išauga į beletristinės formos dokumentą.

Knyga priskirtina prie literatūros. Bet prie kurios? Lietuvių, ar anglų? Čia suskamba du Arėjo Vitkausko pasauliai: anglų rėmuose proletiškasis pasaulis,

Dail. Viktoras Vizgirda apžiūri Adomo Galdiko paveikslus, kai buvo atidaryta A. Galdiko galerija prie Kultūros Židinio. Dail. V. Vizgirda sausio 14 švenčia savo 75 metų sukaktį. Mokėsi Kaune ir Paryžiuje, meno dalykus dėstė Lietuvos gimnazijose, amatų mokykloje, buvo Vilniaus dailės akademijos inspektorius ir direktorius, Freiburgo Taikomosios dailės mokyklos tapybos studijos vedėjas ir administracijos direktorius. 1950 atvyko į Ameriką, apsigyveno Bostone, Jo kūrinių yra Lietuvos įvairiuose muziejuose, privačiose kolekcijose Vokietijoje, Amerikoje, Kanadoje. Nuotr. P. Bivainio

su jo visad šilta pasaulėjauta. Autorius geba anglų kalbos kategoriskose formulėse jaustis „sau žmogum“, būti mūsų idėjų propagatorium, ir atlieka tai ne didaktiškai, be oficialios mūsų informacijos scholastikos, bet laisvai, grakščiai, preciziškai ir gerai informatyviai.

Šitame informacijos fronte, kuris išplito jau „world wide“, Arėjas Vitkauskas stovi, kaip 1919 metų pradžioje, prieš savo jaunuolių būrį ir patikina juos prieš ataką: „Mirties nereikia bijoti...“

Kada neretai lietuviškos temos brutaliai nutylimos kitataučių spaudoj, apmaudžiai matomų temų (plačių ir spalvingų) mirtį. Per savo žinių agentūrą Arėjas Vitkauskas stumta stumia lietuviškas temas į anglų spaudos platybes. Jis neleidžia tom temom mirti pačioj jų užuomazgoje. Ir jis kuklus, kaip tas 1919 metų būrininkas, kuris karo lauke prirašė unikalų eilį apie kovas dėl laisvės...

Du Arėjo Vitkausko pasauliai — platusis pasaulis ir Lietuva.

Dail. Adomas Varnas su savo nutapytu Emilijos Pakštaitės portretu. Šia nuotrauką įsidėjo Waterburio Sunday Republican gruodžio 31 ir pažymėjo, kad Varnui sueina 100 metų. Aprašė jo gyvenimą, prisiminė Lietuvą, jo tapybą, sako, esąs sukūręs per 2000 aliejinės tapybos darbų ir per 500 grafikos kūrinių. Nuo 1949 gyvena Chicagoje, valgo natūralų maistą, gyvena su gamta ir kasdien daug vaikšto. Iki pat šiol kelias valandas per dieną tapė. Paskutiniu laiku buvo apsirgęs, bet išgijęs vėl tapysias ir eisias pasivaikščioti.

o ypač gera pasakėčios istorine apžvalga.

— Prie gerųjų knygų skirtina ir periodinė metinė literatūros gyvenimo ir išleistų knygų apžvalga „Literatūros panorama ‘77“. Knyga apima tik 1977 metus. Atskirus žanrus apžvelgia ir kritiškai vertina tnykščiai žinomi kritikai. Algimantas Bučys vertina 1977 metų beletristikos knygas, plačiau sustodamas ties Alf. Bieliausko romanu „Tada, kai lijo“, ties Sauliaus Šaltenio „Duokiškiu“, ties Juozo Apučio apsakymų knyga „Sugrįžimas vakarėjančiais laukais“. Palankiai vertina ilgai rankraštyje gulėjusį Jono Mačiulio romaną „Troškulys“. Daug tikisi iš debiutanto Sauliaus T. Kondroto (apsakymai „Pasaulis be ribų“). Šiltai vertina vienintelį metų humoristą Antaną Pakalnį (feljetonai „Mąstantis individas“). Trumpiau apžvalgoje paminima V. Bubnio romano trilogija, Vl. Dautarto apsakymų rinktinė „Teškau mylimo veido“, brolių Dirgėlių romaną „Šalavių kalnas“, Rom. Lankausko „Prisiminimai po vidurnakčio, Rom. Baltušniko apsakymai „Geužio nakties vėjas“, M. Ra-

kausko apysaka „Pasverk širdim sava“.

Gana konspektiškai poezijos knygas vertina Rytis Trimonis. Pasirodo, kad poezijos knygų per metus buvo išleista gerokai daugiau negu beletristikos. Tarp pirmiausių poetų buvo E. Matuzevičius, A. Drilinga, J. Vaičiūnaitė, R. Skučaitė, M. Martinaitis, S. Geda, iš jaunesniųjų — V. Skripka, St. Jonauskas, H. Čigriejus. Geri buvę ir pirmosios knygos autoriai: A. Verba, J. Kalinauskas, J. Kunčinas, D. Pranskietytė. Su poezijos knygomis rodėsi ir Pr. Raščius, P. Paliulionis, Alg. Bučys, Alf. Bukantas, A. Jonynas, R. Keturakis, A. Dabulskis, Kritikas džiaugiasi, kad poetai stengiasi laikytis socialistinio realizmo pagrindų.

Dramos apžvalgoje Jonas Lankutis plačiau sustoja tik ties keturiomis dramomis: ties Just. Marcinkevičiaus „Mažvydu“, ties K. Sajos „Mediniais balandžiais“, ties J. Glinskio „Po svarstyklių ženklų“ ir ties L. Jacelevičiaus pjese „N kilometre“.

Vaikų literatūrą apžvelgia Vytautas Skripka. Naujų knygų vaikams parašė B. Vilimaitė, A.

(nukelta į 8 psl.)

Atsiųsta paminėti

Vilius Bražėnas — SĄMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJĄ. Informacinė apžvalga. Antroji laida. Išleido Laisvosios Lietuvos knygų leidykla. 1978. Spaudė M. Morkūno spaustuvė, Chicago, Ill. Tiražas 1500 egz. Ilustruota nuotraukomis. 112 psl. Kaina 2.50 dol. Gaunama pas platintojus ir Laisvojoje Lietuvoje.

Minėjom šią knygą prieš keletą metų. Pirmoji jos laida (taip pat 1500 egz. tiražu) buvo išleista 1975.

Žinomas spaudos bendradarbis dar iš nepriklausomos Lietuvos laikų, išėivijoj paskelbęs du feljetonų rinkinius — „Normuotos šypsenos“ ir „Kalorijos ir doleriai“, Vilius Bražėnas, kaip apie jį šioj knygoj rašoma, „1962 m. savo plunksną iš kultūrinės srities stipriau nukreipė į politinę-visuomeninę sritį lietuviškoje spaudoje, priėjęs išvados, jog „nei mūsų pačių veikloje, nei JAV politikoje nėra taip jau viskas tvarkoje, kaip iš paviršiaus atrodo...“

„Autorius buvo vienas iš pačių pirmųjų naujųjų ateivių, išėjusių į amerikietiškąją viešumą per politinę ir prieškomunistinę veiklą, taipogi išnešusių Lietuvos bylą už mūsų spaudos skilčių bei salų sienų per laisvą redakcijoms, bei per viešas kalbas amerikiečių visuomenei, neaplenkdamas radio ir televizijos auditorijų.“ (ten pat.)

Knyga įdomi, kontroversinė. Jau savo ankstesniais straipsniais periodikoj autorius yra įsigijęs daug gerbėjų ir... nemaža priešt. Savo atviru, kovingu bekompromisiniu žodžiu šios rūšies lietuviškoj raštijoje jis yra galbūt vienintelis, taip taikliai išreiškias daugelio mūsų mintį, „jog prieškomunistinei išėivijai jau senai metas nusikratyti prosovietinės — liberalinės“ hipnozės ir atsibudus ieškoti tikrovę nušviečiančios informacijos ir paramos JAV ir kitų laisvųjų kraštų prieškomunistinėje dešinėje“.

Aleksandras Pakalniškis — STUDENTO DIENORAŠTIS. Chicago 1978. Viršelis Mykolo Morkūno. Jo spaustuvėj ir spausdinta. Išleista Jankaus ir Pakalniškio fondo lėšomis. 288 psl. Kaina 5 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoj.

Autorius anksčiau yra pasirodęs su trimis knygomis: „Žemaičiai“, „Metai praityti“ ir „Mes grįžtame“. Neseniai išleistas „Studento dienoraštis“ yra jo ketvirtoji knyga. Pirmosios dvi apibūdina gyvenimą Žemaitijos kaime, o antrosios — vieno žmogaus galvojimo tėkmę.

Paskutinės knygos dėmesio centre stovi studentas, studijuojąs Kauno universitete nuo 1936 iki 1939 metų. Jo dienoraštis ir sudaro šios knygos turinį.

Iš dienoraščio puslapių paaiškėja, jog tas studentas besąs gabus, bet uždaro kaimo ribose užaugęs jaunuolis, kuris, miglotai suprasdamas savo tamsumą, stengiasi jo atsikratyti, stengiasi suprasti savo gyvenimo prasmę ir atitinkamai jį sutvarkyti.

1936 ir 1939 metų laikotarpy pasauliniai neramumai turėjo mūsų tautai tragiškų pasekmių. Ironiška, kad studento svarbiausios rūpesčiai šiame laikotarpy lieka tie patys — susitvarkyti gyvenimą, kurti sau ateitį.

Knyga reikšminga ne anų neramių laikų pavaizdavimu ar žymesnių žmonių apibadinimu, o labiau tuo, kad stengiamasi išryškinti žmogaus pirmuosius silpnus žingsnius iš tamsos į šviesą, iš gyvenimo pagal srovę į apsisprendusį gyvenimą.

Autorius rašo sklandžiai. Knyga lengvai skaitoma. Štai pati pradžia (1936 metų sausio pirmoji, trečiadienis):

„Prasidėjo jau, reiškia, kiti metai. Pirmą sykį pastebėjau tai, kai paėmiau rašyti dienoraštį. Lyg ir nustebau pamatęs, kad į neužbaigtą pernykščių metų lapą nebegaliu rašyti, kad reikia naują pradėti.“

Waterbury, Conn., gyvena lietuvis dailininkas Petras Poška, ten gimęs ir augęs. Jis savo drobėse pavaizdavo Waterburio miesto įdomesnius vaizdus. Čia matome namą Washington St., ten, kur jis gimė. Apie jį platų reportažą su spalvotomis nuotraukomis įsidėjo Waterburio The Sunday Republican gruodžio 31 laidos sekcijoje „Scene“.

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
s. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421

NEW YORKO SKAUTŲ KŪČIOS

Dvyliktosios New Yorko skautų-čių Neringos ir Tauro tuntų bendros Kūčios įvyko 1978 gruodžio 16 Kultūros Židinio di-džiojo salė.

Susirinko du šimtai su viršum žmonių — skautiškasis atžaly-nas, apylinkė gyvena skautininkai, tėveliai ir svečiai.

„Spragtuko“ muzikai grojant, Kūčių dalyviai rinkosi didesniais būriais, atskubėjo pavieniai pasivėlavusieji, ir greitai visi buvo tuntininkės s. B. Kidolienės pakviesti užimti vietas prie baltai apdengtų stalų, ant kurių skoningai buvo išdėstyti tradiciniai Kūčių valgiai, pagaminti mūsų darbščiujų židinių, ir baltos plotkelės.

Palydini „Adeste Fideles“ garsų, į salę įžengė tautiniais drabužiais pasipuošusi vyr. skautė, nešdama papuoštą kalėdinę žvakę, ir palyda — visų šakų skautai-ės su žvakėmis rankose. Salės priekį visiem sustojus, v. sk. v. sl. Jolita Gudaitytė perskaitė eilėraštį „Išganymo viltis“, parašytą s. kun. P. Butkaus. Tada kalėdinės žvakės palydovai, uždegdami savo žvakes, kiekvienas kartoją šv. Pranciškaus Asyžiečio maldos žodžius ir, apeidami visus stalus, uždegė ant jų papuoštas žvakes.

Progai pritaikytą maldą sukalbėjo skautų kapelionas v. sk. kun. Jonas Pakalniškis. Tada visi Kūčių dalyviai laužė plotkelę ir dalinosi šventiniais linkėjimais.

Paragavus visų gausių tradicinių Kūčių valgių, buvo ir šiam vakarui pritaikyta programėlė, atliekama pačių skautų-čių. Pirmiausia buvo vaidinimas-pasirodymas, kuriame savo gabumus parodė vilkiukai ir paukštytės, apie Kūčių vakarą Lietuvoj. Mažuosius paruošė paukštyčių draugininkė v. sk. v. sl. Rūta Dragūnevičiūtė. Skautės paskaitė apie Kūčių vakaro papročius ir burtus, kurie buvo lietuvių mėgstami jau nuo senų laikų.

Taip pat buvo padeklamuotas ir O.B. Audronės eilėraštis.

Prityrusios skautės, su brolių gitarų pritarimu, pagiedojo kalėdines giesmes.

Šiaudinukais, kurie buvo padaryti pačių Neringos tunto sesių, papuošta eglutė teikė tikrai šventišką vaizdą, gi skautų-čių

KORESPONDENCINIO SUVAŽIAVIMO REIKALU

Šiomis dienomis jau visi bus gavę antrąjį korespondencinio suvažiavimo biuletenį. Visi prašomi balsuoti už savo pasirinktus kandidatus ir grąžinti balsavimo lapus prezidento pirminkui neveliau sausio 22 (išsiuntimo data). Slaptojo balsavimo lapai turi būti atskirame, tam reikalui prisiųstame voke.

Clevelande skautininkų draugovė surengė kūčias visuomenėi. Skautai ir skautės atliko kūčių vakaro programą. Iš k. D. Orantaitė, S. Antanas ir Ričardas Kižiai, L. Puškorius ir rengimo vadovė T. Gedgaudienė. Nuotr. V. Bacevičiaus

pasirodymai — šventišką nuotai-ką.

Tuntininkė pristatė Kūčiose dalyvavusius garbės svečius — LSS-gos pirmininkę v. s. L. Miliukienę, pirmūną v. s. Petrą Jurgelą, v. s. kun. J. Pakalniškį, ps. T. P. Baltakį, OFM, T. dr. V. Gidžiūną, OFM, rašyt. P. Jurkų.

Buvo pakviesti ir papuošti kalėdiniais žalumynais Skautam Remti Komiteto nariai: p. Matu-saitienė, E. Remeza, A. Garbauskas ir R. Vaičaitis. Kūčiose nebuvo I. Fairbanks ir D. Jakienės, kurios praėjusiais metais darbavosi komitete. Taip pat buvo papuoštos — buvusi židinių-čių pirm. A. Ruokis ir dabartinė, o taip pat vyriausia Kūčių šeimnininkė ps. R. Gudaitienė.

Dalyviams ragaujant šventinius pyragus su kavute, jautėsi, kad New Yorko skautų Kūčios artėja prie galo. Dar niekas nenorėjo skirstytis, nes šios tradi-

ŽIURĖK PLAČIU ŽVILGSNIU

Yra du būdai lipti į kalną.

Vienas žmogus nenuils-tamai kopia aukštyn, sekdamas kitų paliktą taką arba vadovau-damasis keliونیų vadovu.

Jo žvilgsnis visą laiką nu-kreiptas į taką, kad šio neprarastų, ir jo vienintelis rūpestis yra, kad jam pasisektų pasiekti viršūnę.

Kitam kopėjui taip pat rūpi pasiekti viršūnę, bet jis žiūri platesniu žvilgsniu. Jis žvelgia pirmyn ir aukščiau ir pastebi, kur ankstyvesnis takas, nukentė-jęs nuo vandens ir oro sąlygų, galėtų dabar būti pataisytas, ir keleivis pagal tai pritaiko ar keičia savo kryptį.

Pasitaikius progai, jis sustoja apsižvalgyti ir pamato puikų vaizdą, kuris kiekviename žingsnyje atsiskleidžia prieš jį. Jo nuotaika tuo būdu pakyla, jo uždavinys atrodo lengvesnis, ir jam drąsiau tęsti žygį.

Kopėjas taip pat pažiūri atgal ir pastebi, kad aukštumos kalno papėdėje, per kurias jis sunkiai veržėsi, dabar tėra panašios į

kurmių kupstus. Dabar jis jau tokioje iškilioje vietoje, iš kurios jis gali padrašinamai moti ir rodyti kryptį kitiems, kurie mušasi per pradinę keliinės į kalną dalį.

Jis tęsia savo žygį smagiai pakelta dvasia, o ne griežtu varginančiu užsispyrimu, kokį rodė pirmasis kopėjas.

Savo darbą — bet kokį darbą gyvenime — dirbdami, turėtume žiūrėti pirmyn, gerokai pirmyn, kupini aukštų siekimų ir vilties.

Turėtume žvalgytis, pilni džiaugsmo ir gerų norų; turėtume žvelgti atgal su dėkingumu už tai, kas pasisekė atlikti, ir tada iš naujo veržtis pirmyn į aukščiausią tikslą atgaivinta jėga, naudingomis pastangomis ir platesniu žvilgsniu, nepamiršdami savo kelyje ištiesti pagalbos ranką kitiem.

Bet kai žiūrėsite — žiūrėkite plačiu žvilgsniu. Net tuomet, kai jum atrodys, kad jau žiūrite plačiai — žiūrėkite dar platesniu žvilgsniu.

R. Baden-Powell

Worcesterio Neringos tunto jaunosios skautės duoda įžodį. Iš k. Rasa Čiraitė ir Gina Prapuolenytė. Nuotr. St. Urbono

WORCESTERIO SKAUČIŲ NERINGOS TUNTO VEIKLA

Kariuomenės šventės minėjimas

1978 lapkričio 26 skautų-čių Neringos ir Nevėžio tuntai ir Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa bendrai surengė Lietuvos kariuomenės 60 m. atkūrimo su-kakties minėjimą.

b.k.

Mišios, užprašytos už žuvusius karius ir šaulius, aukotos 10 val. ryto Šv. Kazimiero bažnyčioj. Skautės ir skautai dalyvavo organizuotai su tuntų vėliavomis.

4 val. popiet Maironio Parke iškilminga sueiga — kariuomenės šventės minėjimas.

Įnešus vėliavas ir sugiedojus himną, vyko skautų įsakymai. Šventės proga už gerai atliktas skautiškas pareigas vadovaujant šios sesės pakeistos į vyresniškumo laipsnį: į vyr. sklt. — vyr. skautė O. Pridotkienė, į sklt. - vyr. skautė I. Valinskaitė, į sklt. — vyr. skautė D. Molytė. Patyrusios skautės įžodį davė sesės: Regina ir Gailė Prankevičiūtės ir Linda Markevičiūtė. Skautų įžodį davė: L. Domantaitė ir Carol Walinsky. Jaunesnių skautų įžodį davė: Rasa Čiraitė, Gina Prapuolenytė ir Gita Dabrilaitė. Be to, dvi paukštytės — R. Čiraitė ir D. Juodaitytė — įsigijo dainininkės ir stovyklautojos specialybes.

Po iškilmingos dalies Bostono šaulių kuopos pirm. J. Stašaitis, pakviestas kalbėti, pabrėžė, kad vadovai ir skautai stengtųsi įgyvendinti savo šūkį: „Dievui, Tėvynei ir Artimui“. Vadovai turėtų krypti daugiau dėmesio į skautų moralę. Šauliai ir skautai labai artimos organizacijos, tad turėtų artimai bendradarbiauti.

Po paskaitos laužo formoj vyko programa, kuriai vadovavo skautas vytytis E. Meilus. Užbaigta tradicine skautų daina „Ateina naktis“. Svečiai pavaišinti mamų-čių paruošta kavute ir pyragaičiais.

Bendros Kūčios

Neringos tunto rūpesčiu Maironio Parke suruoštos Kūčios, į kurias pakviesta Nevėžio tunto skautai ir tėveliai.

Tunt. ps. R. Jakubauskas pasveikino visus ir palinkėjo nuotaikingų Šv. Kalėdų. Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Miciūnas, MIC, sukalbėjo maldą ir kvietė visus pasidalinti plotkelę — pradėti Kūčių vakarienę. Kūčių valgius sunėšė skautų-čių mamytės. Apie Kūčių papročius papasakojo vyr. s. P. Molis. Eilėraštį „Kalėdų naktį“ (J. Minelgos) paskaitė vyr. skautė kand. E. Nalivaikaitė. Vaizdelį „Šaltynas“ (D. Barškelytės)

suvaidino jaunesnių ir skaučių draugovės. Jas paruošė vyr. skautė I. Valinskaitė.

Neringos tunto tunt. ps. I. Markevičienė palinkėjo visom sesėm ir broliam, o taip pat tėvam nuotaikingų švenčių. Tėvų komiteto vardu skautus sveikino

ir linkėjo sėkmingai dirbti komiteto pirm. R. Valinskienė.

Mažosios paukštytės ir vilkiukai pasikeitė dovanomis, ir tuo buvo užbaigta gražiai skautiškoj dvasioj praleista sekmadienio popietė.

E. G.

NERINGOS IR TAURO TUNTŲ 1979 M. VEIKLA

Draugovių sueigos: skaučių Birutės, skautų Šarūno, paukštyčių Pušėlės ir vilkiukų: sausio 13 ir 27, vasario 10, kovo 17, balandžio 7, gegužės 12 ir 19, birželio 9.

Vasario 4 abiejų tuntų iškilminga sueiga Vasario 16-ajai paminėti. Jaunimo mišios 11 val., tuoj po mišių — iukilminga sueiga. Visi dalyvauja uniformuoti.

Kovo 3 pasirošimas Kaziuko mugėi.

Kovo 4 Kaziuko mugė. Mišios 11 val., tuoj po mišių iškilminga sueiga ir mugės atidarymas. Visi dalyvauja uniformuoti.

Balandžio 28 abiejų tuntų iškilminga šv. Jurgio sueiga 1:30 val. Visi dalyvauja uniformuoti.

Vaivos prit. skaučių sueigos vyks draugininkės nustatyta tvarka. Sueigų laiką ir vietą praneš draugininkė.

Vyr. skaučių sueigų laiką ir vietą praneš draugininkė. Iškylų ir suvažiavimų datos — bus praneštos vėliau tuntų ir draugovių vadovų, kada jos bus nustatytos.

Rajono stovyklos laikas ir vieta bus pranešta tuntininkų, paaškęjus stovyklos datai ir vietai.

Visos iškilmingos bei skautų-skaucių, paukštyčių ir vilkiukų d-vių sueigos vyks Kultūros Židiny.

Skautų Aidas. Visi prašomi užsiprenumeruoti Skautų Aido bent 1 egz. skautiškai šeimai. Prenumeratos mokestį surinks draugininkai-ės, kartu su registracijos mokestį.

s. Birutė Kidolienė,

Neringos tunto tuntininkė

ps. Viktoras Kirkyla,
Tauro tunto tuntininkas

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1979 metam

Vardas ir pavardė
Adresas
DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.
Siunčiu už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėm amerikietėm. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŲ KULTŪROS FONDAS IR ŽIDINYS

Prieš dvejus metus New Yorke buvo įkurta Lietuvos Kultūros Fondo korporacija. Trumpai apibūdinant, ši organizacija atstovauja visiem Kultūros Židinio statybą rėmusiems ir dabar jį išlaikantiems aukotojams. Pačių Tėvų Pranciškonų pageidavimu,

LK Fondas turi pareigą ir atsakomybę perimti K. Židinio išlaikymo bei priežiūros darbus ir bendromis jėgomis stengtis užtikrinti Židinio naudojimą ateinančiomis lietuviai kartoms. Tam tikslui yra ruošiamas teisinis Pranciškonų ir LK Fondo susitarimas, pagal kurį Fondo nariams atstovaujantieji organai ir Tėvai Pranciškai taps Kultūros Židinio egzistencijos ir likimo partneriais.

Išsklaidyti visuomenės bei aukotojų tarpe kylančiomis abejonėmis ir išryškinti LK Fondo tikslą bei uždavinį čia duodamas pasikalbėjimas su dabartiniu Kultūros Fondo tarybos pirmininku ir teisinės komisijos vadovu daktaru Vytautu Vygantu.

-o-

Daktare, Jūs esat didelės organizacinės patirties asmenybė tiek lietuvių, tiek amerikiečių sluoksniuose. Ar galėtumėt kelias pagrindinius bruožais nušviesti Lietuvos Kultūros Fondo korporacijos tikslus?

Kultūros Židinyje — tai visų didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuvių pasididžiavimas. Bendromis pastangomis Tėvai Pranciškai ir šios vietovės lietuviai Židinį pastatė, bendromis pastangomis ir įvairiais būdais sutelkę lėšas ir įgyvendino mūsų visų troškimą — turėti savą, lietuvišką pastogę. Teisine prasme šis pastatas yra Tėvų Pranciškonų nuosavybė, bet Kultūros Židinyje yra ir mūsų visų namai — mūsų bendra pastogė.

Su Kultūros Židinio pastatymu nepasibaigė su juo surišti rūpesčiai. Mums visiem rūpi (bent aš norėčiau tikėti, kad tai tikrai mūsų visų noras) prasmingai šia pastogę naudoti šie jį savose rankose išlaikyti. Tėvai Pranciškai yra legalus vienetasis, bet didžiojo New Yorko lietuviams taip pat reikia šio krašte įteisinto vieneto, kuris teisinę plotmę galėtų prie Kultūros Židinio statymo prisidėjusiems lietuviams tinkamai atstovauti. Tuo tikslu ir buvo įsteigtas Lietuvos Kultūros Fondas; aktyvieji Židinio statytojai bei Tėvai Pranciškai jungtinėmis pastangomis tai įgyvendino.

Trumpai: Lietuvos Kultūros Fondo pagrindinis tikslas ir uždutis yra tinkamai prisidėti prie Kultūros Židinio kasdieninio išlaikymo ir užtikrinti, kad tol, kol suinteresuoti šios apylinkės lietuviai to pageidauja, jis išliks mūsų bendra pastogė ir tarnaus mūsų reikalams. To siekiama, ir tai bus įgyvendinta glaudžiojo partnerystės su Tėvais Pranciškai.

Ar būtų teisinga suprasti, kad LK Fondo sutartis su Pranciškai tiesiogiai garantuos K. Židinio išsaugojimą lietuvių naudojimui?

Trumpai atsakant — taip, bet leiskite kiek plačiau paaiškinti. Moraliu atžvilgiu Kultūros Židinio dedikacijos aktu tiek Tėvai Pranciškai, tiek plačioji visuomenė yra įsipareigoję Kultūros Židinį išlaikyti lietuvių naudojimui. Tačiau reikia ir teisinės formos, kuria šis moralinis pažadas būtų išreikštas. Gyvenam Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kurios įstatymai mus saisto, ir tų teisinių rėmų plotmę turim savo partnerystę užtikrinti, idant ji galiotų ir po mūsų ateinančiomis kartomis — tiek mūsų pačių, tiek Tėvų Pranciškonų atveju. Todėl ir siekiama sutarties.

Kiek plati, Jūsų nuomone, turėtų būti Kultūros Fondo korporacija, ir kokia yra New Yorko apylinkės lietuvių atsakomybė Kultūros Fondo bei Kultūros Židinio ateičiai?

Korporacija turėtų būti labai plati — gausi nariais, gajai, kūrybinga ir dosni — tai bene tiksliausias atsakymas. Pagrindinė mintis, kurią visi turim įsąmoninti, tai faktas, kad Kultūros Židinyje gali būti mūsų bendra pastogė tol, kol jos išlaikymui dėsim konkrečias pastangas — darbais, aukomis ir idėjomis. Be mūsų prisidėjimo Židinyje negalės ilgai mum tarnauti. Jo lietuviškoji uždutis — tai mūsų visų atsakomybė.

Kaip Jūs žiūrit į New Yorko lietuvių visuomenės apatiją Kultūros Fondo atveju, ir kaip Jūs siūlytumėt tą apatiją išsklaidyti?

Kultūros Židinio atžvilgiu apatija nėra pastebima, nes Židinio pobūviuose ir organizacijų veikloje dalyvauja daug apylinkės lietuvių. Apatiją ryškesnė Kultūros Fondo atžvilgiu, kur kaltesni esam mes patys — Fondo vadovybė, nes iki šiol visuomenei neišryškinom savo užduties. Tačiau, kol nebuvo aišku, kaip tiksliausia siekti sutarties tarp jau minėtų partnerių, sunku buvo išvystyti aktyvesnę iniciatyvą. Kultūros Fondo teisinė komisija ilgai svarstė, ieškojo būdų, kaip šį ilgalaikę partnerystės ryšį teisiškai įgyvendinti. Dabar su džiaugsmu galiu pranešti, kad šie darbai artėja prie galo.

Kai Kultūros Fondo vadovybė pilnai įsigyvens į plačiašakę veiklą, tada iš tikro patirsime, ar visuomenė apatiška mūsų atžvilgiu ir ar mes sugebame savo užsibrėžtus tikslus įgyvendinti.

Visuomenės abejingumas daugiausia yra pagrįstas klaidingais spėjimais apie Kultūros Židinio ateitį. Labiausiai vyraujanti nuomonė yra ta, kad Brooklyno vyskupija arba Pranciškonų ordinas turi teisę Kultūros Židinį konfiskuoti. Ar yra bent kiek teisybės šiame spėjime?

Visos teisinės pastangos yra dedamos tam, kad kitataučiai negalėtų pasisavinti mūsų bendros pastogės. Konkrečiai: kadangi legaliai fizinis Židinio turtas priklauso Tėvam Pranciškonam, tai tas turtas negali pereiti į Brooklyno vyskupijos rankas, nebent patys Pranciškai taip savo patvarkymu įgalintų. Jie tokių planų neturi, ir mūsų bendros sutarties tikslas yra teisiškai

Kultūros Židinyje Brooklyne. Nuotr. Algio Norvilos

taip užtikrinti. Lietuviai Pranciškai yra padarę nutarimą, kad tol, kol vietos lietuviai norės ir galės naudotis šia bendra pastogė, jiems bus suteikta teisė ir galimybė tai daryti. Šis nutarimas yra susilaukęs paties Pranciškonų ordino vyresnybės patvirtinimo. Atseit, vyriausia Tėvų Pranciškonų institucija su lietuvių Pranciškonų siekimu ir įsipareigojimu sutinka ir jį savo patvirtinimu gerbs.

Reikia pažymėti, kad K. Židinio išlaikymo ir priežiūros uždavinys pasidarys visuomenės ir jai atstovaujančio Kultūros Fondo atsakomybė. Jeigu mes nebeuorėsime ar nesugebėsime prie K. Židinio išlaikymo tinkamai prisidėti, tada Židinio likimas atsidurs grynai Tėvų Pranciškonų nuožiūroje.

Girdisi priekaištai, kad Kultūros Fondas nori "atimti" K. Židinį iš Pranciškonų ir kad teisinės sutarties sudarymas panaikins Pranciškonų savininkystę ir kontrolę teise. Kokią rolę Tėvai Pranciškai turės K. Židinio tvarkyme ir finansavime, LK Fondui perėmus administracines pareigas?

Teisiškai, Židinio savininkai yra ir liks Tėvai Pranciškai. Jie savanoriškai susiriša su mumis, šios apylinkės lietuviams, kurie Židinį statė, juo rūpinasi ir bendromis pastangomis siekia Židinį tęsti lietuviško gyvenimo vispusišką išraišką. Tėvų Pranciškonų jėgos reikalingos kitiem tikslams, todėl mes turim jiems padėti ten, kur galim. Kadangi pastoracinė ir apaštaliavimo misija lietuvių tarpe jiems

svaresnė negu pastato ūkvedybą, jie patys nori, kad Kultūros Židinį administruotų teisėtai išrinkta Kultūros Fondo organizacija. Mes tą jų norą puikiai suprantam ir bandysim šį darbą perimti, kai tik teisiniai rėmai bus įgyvendinti. Man pačiam tai atrodo, kaip sunkus ir atsakomybės kupinas uždavinys. Čia glūdi vienas iš Kultūros Fondo svarbiųjų egzaminų. Pradžioje bandysim trejų metų pereinamajame (gal geriau — bandomajame) laikotarpyje savo sugebėjimą pademonstruoti — tiek Tėvam Pranciškonam, tiek plačiai visuomenei. Per šį laikotarpį išryškės eilė specifinių šio klausimo atsakymų: kokio pobūdžio bus Tėvų Pranciškonų tolimesnė priežiūra bei kontrolė, ir kaip bendromis pastangomis telksim finansus. Užtikrinti galiu visus jau dabar, kad Kultūros Fondas Židinio savininku netaps ir jo iš Tėvų Pranciškonų neatims.

Patys svarbiausi ir patvariausi K. Židinio rėmėjai yra abiejų Bingo žaidimų darbuotojai. Jie dirba ir aukojasi dėl K. Židinio išlaikymo. LK Fondui perimant Židinio administravimą, jų tarpe kyla susirūpinimas dėl sunkiai uždirtų pajamų likimo. Ar yra kokių priežasčių galvoti, kad LK Fondas netinkamai išleistų auką ir darbu sutelktas lėšas?

Nors dar nesu plačiau susipažinęs su visa Bingo pajamų procedūra, tačiau man labai aišku, kiek daug šių žaidimų darbininkų prisideda prie Kultūros Židinio gyvavimo. Ačiū jiems už tai.

Auką visuomet giliai įpareigoja, todėl mūsų pažadas yra, kad Židinio administravimą perėmus Kultūros Fondui, jį saistys tie patys finansinės atsakomybės principai, kurie Židinio atžvilgiu dabar saisto Tėvus Pranciškonus. Aš bent negaliu įsivaizduoti, kaip mes galėtume kitaip egzistuoti. Esu tikras, kad savo darbais sugebėsime įrodyti ir užtikrinti finansinį atsakingumą. Be piniginio integralumo neįmanomas Kultūros Fondo darbas.

Grįžtant prie lietuvių Kultūros Fondo paskirties, kokia yra pagrindinė šios organizacijos struktūra, dabartiniai uždaviniai ir ateities planai?

Kultūros Fondo pagrindinis organas yra metinis narių susirinkimas. Fondo nariu gali tapti kiekvienas pilnametis lietuvis, kuris yra bent 100 dol. paaukojęs Židiniui ir kasmet moka susirinkimo nustatytą metinį narį mokestį (šiuo metu 10 dol.). Šeimos gali būti tiek pilnamečių narių, kiek šimtinių yra paaukota Kultūros Židiniui. Yra ir kitų narystės kategorijų, bet minėtos sąlygos nusako plačiąją narių kategoriją. Šie nariai spalio mėn. turi metinį susirinkimą ir rinkimus į 9 narių tarybą. Kasmet tarybos narių kadencija baigiasi, ir renkami trys nauji nariai. Taryba yra susiskirsčiusi į eilę komitetų, ir kiekviename komitete vienas iš tarybos narių aktyviai dalyvauja arba tam komitetui vadovauja. Taryba savo ruožtu sudaro Fondo valdybą,

kurios pirmininku šiuo metu yra A. Vakselis.

LK Fondo uždavinių ir planų yra labai daug, tačiau pagrindiniai yra šie:

1. Partnerystės su Tėvais Pranciškai teisinis įgyvendinimas.
2. Pasiruošimas tinkamam Židinio administracijos perėmimui.
3. Sėkmingas Kultūros Židinio administravimas.
4. Plačiašakė narių verbavimo akcija, idant Kultūros Fondas turėtų ir jautų stiprų užnugarį, kuris įgalintų jį ilgalaikiam gyvavimui.

Kas yra ir kas gali tapti lietuvių Kultūros Fondo korporacijos nariais, ir kokia yra įstojimo procedūra?

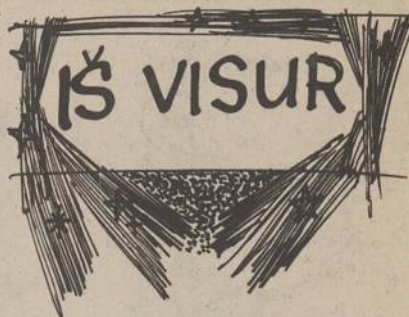
Kviečiu visus stoti į lietuvių Kultūros Fondą. Kiekvienas lojalus lietuvis ar lietuvis yra laukiamas ir pageidaujamas — iš arti ir iš toli. Narystės komiteto nariai mielai parūpins įstojimo anketas ir suteiks smulkesnes informacijas. Malonėkit skambinti narystės komiteto pirmininkei Apolonijai Radzivanienėi, 441-9720, nariam Jonui Kliveckai, 296-0406, Kaziui Jankūnui, (201) 472-6422, arba tiesiog rašykite LKF Narystės Komitetui Kultūros Židinio adresu: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Tel. 235-5962.

Tenelieka nė vieno susipratęs lietuvis, kuriam bent kiek rūpi Kultūros Židinio lietuviškąjį paskirtis, kuris nepriklausytų pilnateisui nariu Kultūros Fonde. Būdami nariais, visi savo svarstymais, auka ir darbu prisidėsime prie mūsų bendros pastogės ilgalaikio gyvavimo. Laukiame visų.

— Chicago Tribune sausio 1 išspausdino ilgą biografinį straipsnį apie dail. Adomą Varną. Šiuo metu švenčiantį 100 metų amžiaus sukaktį. Aprašyti jo kūriniai, veikla ir dabartinis gyvenimas Chicago.

— Muz. Kazys Motgabis, buvęs Vasario 16 gimnazijos muzikos mokytojas, gruodžio 22 sulaukė 80 metų amžiaus. Baigęs Klaipėdos valstybinę konservatoriją, jubilatas ilgus metus buvo Skuodo gimnazijos muzikos mokytojas. Vasario 16 gimnazijoje mokytojavu nuo pat jos įsteigimo 1951 Diepholze. Jam vadovaujant, gimnazijos choras buvo aukštai iškilęs. Jubilatas yra Lietuvos nepriklausomybės kovų savanoris — kūrėjas.

— Chicago lietuvių opera dvidešimt trečiame sezone statys G. Donizetti operą "Lucia di Lammermoor". Spektakliai vyks 1979 balandžio 21, 22 ir 28. Visiem trim spektakliams diriguos muz. Alvydas Vasaitis. Chorus paruos chormeisteriai Alfonsas Gečas ir Emilija Sakadolskienė. Pagrindines partijas atliks solistai Gina Čapkauskienė, Roma Mastienė, Stefan Wicik, Algirdas Brazis, Jonas Vaznelis, Antanas Pavasaris, Julius Savrimas. Libretą į lietuvių kalbą išvertė poetas Stasys Santvaras.

— Lietuvos atstovas Washingtono dr. S.A. Bačkis su žmona švenčių proga gavo JAV prezidento, viceprezidento, valstybės sekretoriaus, kelių dešimčių valstybių ambasadorių, Apaštališko delegato ir eilės kongresmanų sveikinimus.

— Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono gruodžio 8 lankėsi iš George Mason universiteto 35 asmenų grupė. Tai asmenys, kurie specialiai seka seminarą užsienių reikalų klausimais Robert M. Donahi vadovaujant. Atsilankę buvo supažindinti su dabartine Lietuvos padėtimi, aprūpinti informacine literatūra.

— A. a. Gražina Juodelienė-Kunstmanaitė, gyvenusi Downers Grove, Ill., visuomenininko ir bendruomenininko Broniaus Juodelio žmona, sulaukusi 47 m. amžiaus, staiga mirė gruodžio 27.

— Dail. Jurgis Račkus, pasižymėjęs aliuminio tapybos srity, surengė savo kūrinių parodą gruodžio 16-17 Prisiikėlimo parapijos parodų salėje, Toronte. Gimęs Lietuvoje, dailės mokslus baigė Kanadoje ir kituose kraštuose. Plačiai reiškiasi kanadiečių dailininkų organizacijose. Jo dailės studija yra Mississaugoje.

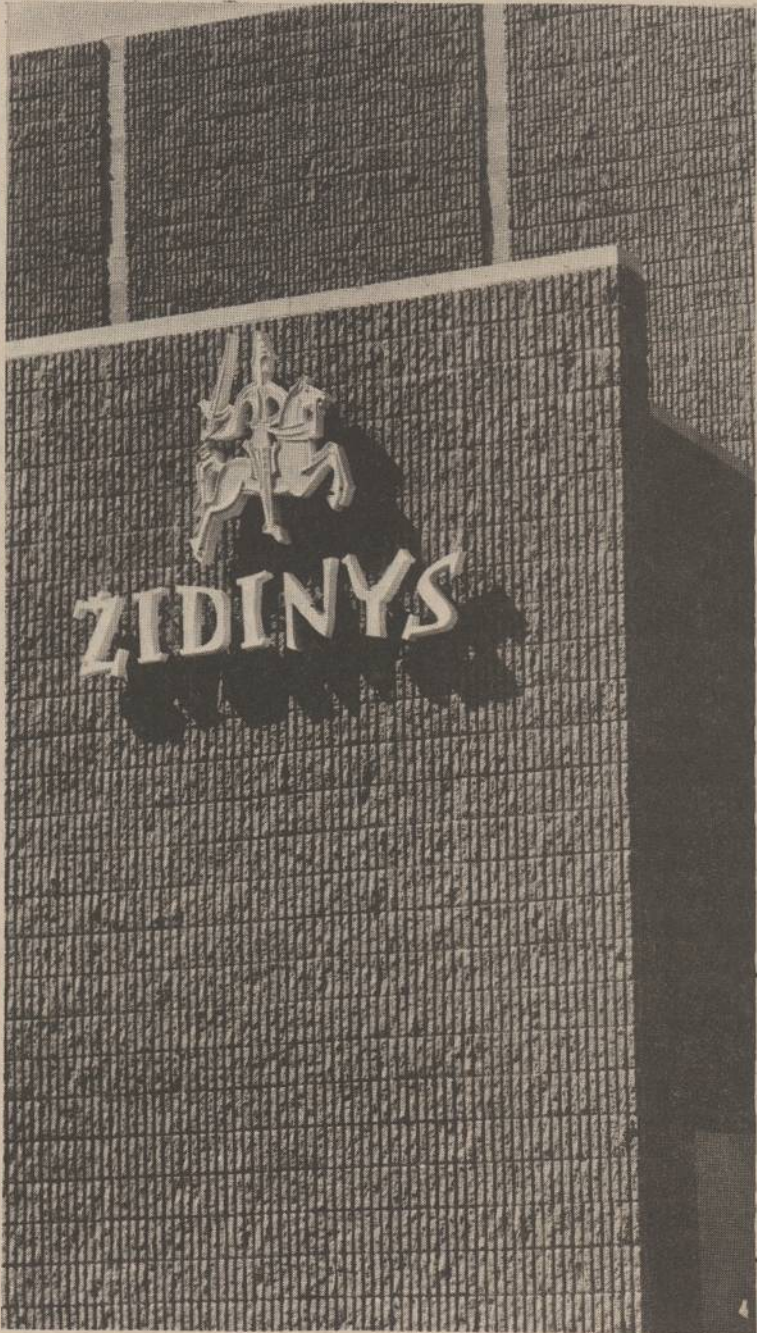
— Washington, D.C., Smithsonian Institution National Museum of History and Technology patalpose pirmą kartą buvo pastatyta lietuviška eglutė, papuošta tikrais šiaudinukais. Apie ją buvo kalbama ir rodoma televizijoje. Šiaudinukai palikti muziejaus globoj kitiem metams. Eglučių paroda tęsėsi nuo gruodžio 15 iki sausio 2. Brošiūroje pažymėta Lietuvos eglutės egzistencija nuo 1800 m.

— Broliai Al., Pr. ir Vl. Šulaičiai, Vakarų Vokietijoje po antrojo pasaulinio karo įsteigta Sūduvos leidykla, išleidusi per 60 įvairaus turinio knygų, norėdama tautiečiam patarnauti, be pelno tikslų, planuoja išleisti seriją leidinių sveikatos, meno, literatūros, liuanistikos, satyros ir kt. magnetofono juostelių (kasetių) įrašuose. Kadangi juostų išleidimas sustijęs su jų paklausa, todėl norima žinoti susidomėjusių skaičių. Kas domisi juostelių įrašais, kviečiams kreiptis adresu: Pr. Šulas, 4436 S. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60632, arba Aleksas Šulaitis, 108 Maurer St., Apt. 118, Brooklyn, N.Y. 11206.

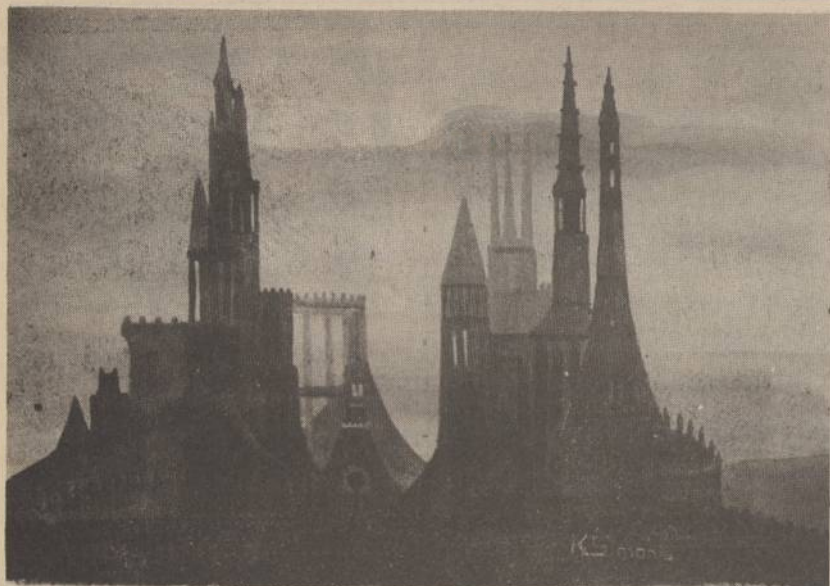
— Neo-Lithuanijos vyriausioji valdyba Chicagoje nutarė E. Čekienės bylą (ryšium su sovietinio šmeižto prieš dr. Br. Nemicką išplatintimu) perduoti korporacijos garbės teismui, kuris, kaip įstatui numato, sprendžia korporacijos vyriausios valdybos ar vienetų valdybų iškeltas bylas. Korp. Neo-Lithuania garbės teismas dabar yra tokios sudėties: Vytautas Račkauskas, Juozas Grauzinis, Algis Gulbinas, Audronė Pavilcūtė, Jonas Bertulis.

— Pianisto Manigirdo Motekaičio fortepijono kūrinių koncertas įvyks sausio 14, sekmadienį, 3 val. popietį Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

— Nauji Darbininko skaitytojai: P. Račkauskas, Dochester, Mass., B. Apanavičius, Easton, Pa. Užsakę kitiem: J. Malin, Arlington, Mass. — L. Šilkinis, Casper, WY, A. Povilauskas, Woodhaven, N.Y. — M. Mrozinskas, Middle Island, N.Y., J. Stankūnas, Cos Cob, Conn. — V. Stakus, Englewood, N.J., D. Bell, Bradenton, Fla. — A. Balavich, N. Andover, Mass. Sveikinam naujus skaitytojus ir dekojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant Darbininko prenumerata visiem 13 dol. metam.

K. Židinio fasado detalė. Nuotr. V. Maželio

Dail. K. Šimonio paveikslas — Miestas. Vienas iš ankstesnių jo darbų, kur jaučiama M. K. Čiurlionio įtaka — bokštai, tiltai, žiburiai. Dail. K. Šimonis bus pagerbtas dešimtoje dailės parodoje, kuri rengiama Kultūros Židiny vasario 10 ir 11 dienomis. Dailininkas, sulaukęs 91 metų, mirė praeitais metais Kaune.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(nukelta į 5 psl.)

Pocius, J. Avyžius, A. Markevičius, E. Liegutė, J. Pikturna, V. Palčinskaitė, S. Geda, L. Gutauskas, V. Skripka, P. Želvys, E. Girčys, R. Karazija, L. Inis. Be to, naujais leidimais pakartota daug senesnių vaikų literatūros knygų, išleista plati *vaikų prozos antologija*, kurioje ypač išsiskiria A. Liobytės pasakos, K. Sajos, V. Petkevičiaus, V. Dautarto, R. Budrio, R. Lančausko apsakymai.

Juozas Stepšys apžvelgia literatūros mokslo knygas. 1977 m. išleista A. Bučio "Romanas ir dabartis", J. Lankučio "Justino Marcinkevičiaus dramatinė trilogija", V. Daujotytės "Lietuvių filosofinė lyrika", kolektyvinis straipsnių rinkinys (sudarytoja V. Daujotytė) "Šiuolaikinės poezijos problemos", M. Martiūnaitės "Poezija ir žodis", A. Baltūnaitės "Kelias — artimi ir tolimi", J. Kačiūlio monografija "Vytautas Montvila", R. Umbrasaitės paruoštas straipsnių rinkinys "Petras Cvirkas literatūros moksle ir kritikoje", N. Vėliaus monografija "Mitinės lietuvių sakmių būtybės", L. Gudaičio "Platėjantys akiraičiai. Lietuvių literatūrinė spauda 1904-1917 metais". Pats didžiausias tos srities leidinys yra dviejų tomų "Tarybų Lietuvos rašytojai" (autobiografijos).

Apie verstinę prozą rašo Vytautas Visockas, apie poezijos

vertimus — Sigitas Geda. Per daug vietos užimtų čia suminėti visus svarbesnius vertimus. Pasirodo, kad daugiausia verčiama iš rusų kalbos, taip pat ir lietuviški kūrinių verčiami į rusų kalbą. Su vertimų sritimi rišasi ir literatūrų draugystė, apie kurią platokai rašo *Valentinas Sventickas*. Vietos skiriama ir suaktyvininkams, mirusiųjų nekrologams. Po kiekvieną apžvalgą duodama ir pilna bibliografija, taip pat spausdinamos ištraukos iš kritikos straipsnių.

Knygos gale duodama mėnesiais visų metų literatūrinio gyvenimo kronika-apžvalga. Apžvalginiai vertinimai yra dalykiški, palyginti objektyvūs, išskyrus tik įžanginį Rašytojų sąjungos pirmininko Alf. Maldonio straipsnį "Spalio 60-metis ir lietuvių literatūra". Šis gana talentingas poetas, paskirtas Liet. rašytojų sąjungos pirmininku, pasidarė bolševikinės ideologijos propagandininku-publikistu. Jo straipsnio teigimai apie bolševikinės revoliucijos poveikį lietuvių literatūrai yra pramanyti, neįtikinami.

Metinės literatūros panoramos yra geras šaltinis pažinti okupuotos Lietuvos literatūrinį gyvenimą.

Neseniai Vilniuje pasibaigusio M. K. Čiurlionio vardo pianistų festivalio tris premijas laimėjo lietuviai: studentas J. Karnavičius (pirmoji vieta), stud. S. Okruška (antroji vieta) ir V. Butvydavičius (trečioji vieta).

— Vilniaus akademinis dramos teatras atnaujino P. Cvirkos romano "Meisteris ir sūnūs" inscenizaciją. Režisavo K. Kymanaitė, šokius paruošė J. Lingys, dailininkas — J. Surkevičius.

— Lietuvos televizija rodo naują Juozo Marcinkevičiaus vaidinimą "Ryškios rugpjūčio žvaigždės", vaizduojantį Suvalkijos ūkininkų streiką. Režisierius — B. Talačka.

— Eržvilko Juozo Banaičio vardo zoniniai kultūros namai turi populiarią bandomųjų ansamblį. Jį sukūrė liaudies muzikantas *Antanas Stibys*. Bandomija yra kiek didesnis už armoniką muzikos instrumentas, atkeliavęs į Europą iš Argentinos. Ansamblis savo repertuare turi liaudies dainų, senoviškų polkų, valsų ir kitokių šokių. Neseniai koncertavo Vilniuje.

— Maskvos leidyklos rusų kalba išleido *Justino Marcinkevičiaus* "Mindaugą" ir "Katedrą", V. Palčinskaitės eilėraščių rinkinį "Žirnių namelis", V. Martiniaus romaną "Akmenys".

— Jau išleista vyresniojo amžiaus komunistų veikėjos Michalinos Meškauskienės atsiminimų antroji dalis "Ateities viltys". Šioje dalyje daugiausia kalbama apie 1940 metus. Įdomesnis atsiminimų vietos yra tos, kur autorė kalba apie žymesnius Lietuvos inteligentus-kultūrinius: doc. V. Dubą, V. Krėvę-Mickevičių, P. Leoną, Pr. Augustaitį, Sof. Čiurlionienę. Gal bolševikinio teroro baimės paveikti šie žmonės iš tikrųjų palankiai pasisakė apie ant tankų ir durtuvų atneštą primestinę santvarką. Bet autorė primygtinai teigia jų besąlyginį pritarimą. Be išlygų galime tikėti, kai autorė kalba apie P. Cvirkos, A. Venclovos, J. Šimkaus veiklą.

— Beletristas Alfonsas Biečiauskas sąjunginiame konkurse šiuolaikine darbininkų tematika laimėjo paskatinančią premiją už romaną "Ji mylėjo Paulį".

— Lietuvoje minima ir aktoriaus Balio Lukošiaus 70-ties metų amžiaus sukaktis. Gimęs 1908 Kuršėnuose. 1928 baigė Šiaulių mokytojų seminariją, 1933 baigė Kauno valst. teatro vaidybos studiją. Vaidino Kauno jaunųjų, Kauno valstybiname ir Vilniaus dramos teatruose. 1944-45 — Vaidilos teatro direktorius, 1945-61 — Akademinio dramos teatro režisierius, nuo 1958 — Vilniaus lėlių teatro režisierius. Režisūrą yra studijavęs Maskvos

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 86-01 115 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.
Redaguoja Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 849-6233

KALAKURSAI IV

Po ilgų rudeninių atostogų Dainavoj pasigirdo lietuviška daina ir linksmi juokai. Baltieji rūmai atidarė savo duris ir priglaudė 30 jaunų moksleivių, kurie atvyko į Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos suruoštus Padėkos dienos kursus — Kalakursus. Susirinkom trečiadienio vakarą, iš įvairių vietovių: Chicago, Cicero, Lemonto, Connecticut, Detroito ir Clevelando. Bevalgydami karštas dešreles ir gerdami tipiską stovykliską gėrimą, stovyklautojai atnaujino pažintis su draugais ir susipažino su vadovybe.

Padėkos dienos rytą, apsiginklavę pieštukais ir sąsiuviniais, kursantai keliavo į darbą. Pirmasis programos punktas buvo atidarymas ir susipažinimas su vadovybe. Kaip ir per paskutinius trejus metus, šiais metais vyriausias kursų ruošėjas kun. Stasys Yla suorganizavo kursų programą, kurios pagrindas yra "Ateitininkų vadovas". Kursai yra taip suruošti, kad kasmet yra

teatre (1946). B. Lukošius meno srityje yra akiai paklusnus partijos linijai. Už tai jam suteiktas nusipelnusio Lietuvos artisto vardas. 1949 Vilniaus dailės institute yra baigęs grafiką. Meno dalykus kai kurį laiką dėstė Vilniaus aukštosios mokyklos. — Šešioliktoje Europos krepšinio pirmenybėse, kurios vyko Lenkijos Poznanėje, žymiosios Lietuvos krepšininės Angelė Rupšienė ir Vida Beselienė laimėjo aukso medalius. A. Rupšienė yra Vilniaus pedagoginio instituto ketvirto kurso studentė, V. Beselienė — Vilniaus universiteto trečio kurso studentė.

— "Tautų draugystės" ordiną gavo Lietuvos žemdirbystės mokslinio tyrimo instituto direktorius *Antanas Būdytis* už nuopelnus mokslą įdiegiant žemės ūkyje.

Pr.N.

išeinama trečdalis vadovo, t.y. moksleivis, lankęs kursus trejus metus, bus susipažinęs su visu "Ateitininkų vadovu".

Kursų vadovais buvo: *Rasa Šoliūnaitė* — MAS centro valdybos pirmininkė, *Kristina Velskaitė* — sekretorė, *Ofelija Baršketytė* — mergaičių vadovė, *Linas Rimkus* — komendantas, *Saulius Čyvas* — berniukų vadovas, *Darius Budrys* — pagelbininkas, *Andrius Kazlauskas* — ūkvedys.

Kursų pagrindinė struktūra susideda iš paskaitų, diskusijų ir vakarinių programų. Bandoma įtraukti visus kursantus į praktinį darbą, kuris duoda jiems progą pasireikšti asmeniškai.

Organizacija ir išraiška

Ketvirtadienio paskaitininkai buvo kun. Stasys Yla ("Ateitininkų išraiška") ir *Romas Kazlauskas* ("Ateitininkų organizacija").

Kun. Yla įdomiai išaiškino, kokias žodines, vaizdines, garines, ženklines ir apeigines išraiškas galim rasti pas ateitininkus. Buvo kalbama apie ateitininkų šūkį, uniformą, ženklelį ir jų reikšmę ateitininkiskame gyvenime.

Kazlauskas nukreipė kursantų dėmesį į organizacijų struktūrą, detališkai paaiškindamas apie ateitininkų organizacijos organus ir jų pareigas bei darbus. Čia moksleiviai turėjo progą sužinoti, kaip visa ateitininkiška struktūra veikia.

Padėkos dienos vakaras buvo tikrai įspūdingas. Turėjom progą susirinkti visi, kaip viena ateitininkiška šeima, prie vieno stalo ir kartu pareikšti savo dėkingumą Dievui. Mūsų virėjos, *Zita Šoliūnaitė* ir *Rima Žukauskaitė*, iškepė du didelius kalakutus su visais priedais. Berniukų vadovai tikrai gražiai ir iškilmingai supiaustė kalakutus ir puikiai atliko "patarnautojų" roles.

Pavalgę susiskirstė į diskusijų būrelius, kuriuose svarstėm paskaitų pagrindinius punktus. Į tolimesnę programą įėjo paskirų būrelių vaidinimai, kurių temos buvo imtos iš tos dienos diskusijų. Baigę darbą, pasilinksminom su dainomis ir polkutėmis.

Veikla

Penktadienio paskaitininkai — dr. Vytautas Vygantas ("Praktiška veikla kuopoj ir aplinkoj") ir *Loreta Radvilaitė* ("Veikla").

Dr. Vygantas kursantams pateikė įdomią problemą: sudaryti kuopos veiklos planą be susirinkimų. Kursantai žiūrėjo vienas į kitą, krapštė galvas, bandydami suorganizuoti kuopos veiklą, nesant susirinkimų. Kartu su dr. Vygantu jie sugalvojo eilę praktiškų darbų, kuriuos kuopa galėtų atlikti: laiško rašymą, lietuviškų mišų įvedimą į parapijas, Kronikos platinimą kitataučių tarpe ir t.t.

Radvilaitė aiškino, kokia yra ateitininkiška veikla religinėje, tautinėje, kultūrinėje, socialinėje ir sportinėje plotmėje.

Po vakariinės vėl vyko svarstymai diskusijų būreliuose. Vyko ir pratimas — plakatų piešimas. Kiekvienas kursantas turėjo kokią nors mintį iš kursų išreikšti žodžiu ir piešiniu.

Vakarinė programa — susitelkimo vakaras, kurį paruošė Saulius Čyvas. Jame buvo trys pagrindinės dalys: asmeniškas susitelkimas, mišios ir agapė.

Paskutinė kursų diena buvo mūsų darbingiausia. Nepamenam, kur radom laiko atsisėsti ir pavalgyti.

Sudėtys ir saviavilka

Šeštadienio paskaitininkas dr. *Antanas Razma*, junjoras, išdėstė kursų, studijų dienų ir stovyklų

— Moksleivių ateitininkų sąjungos žiemos kursai prasidėjo Dainavoj gruodžio 26, dalyvaujant 65 kursantams — 35 mergaitėms ir 30 berniukų — su šešiomis kuopų vėliavomis. Kursantų susirinko iš Los Angeles, New Yorko, Philadelphia, Toronto, Rochesterio, Clevelando, Chicagos, Detroito ir Montrealio. Kursų tema — Žodis ateitininkų misijoje.

sudėtį, išaiškindamas programas, nuotaikas ir bendrą tikslų skirtumus.

Po trijų dienų sėdėjimo kursantai nebegalėjo pasilikti Baltuosiuose rūmuose ir, apsirengę šilčiausiais drabužiais, praleido laisvalaikį lauke, žaisdami lietuvišką futbolą. Deja, vienas entuziastiškas kursantas taip paspyrė kamuolį, kad jis net sprogo. Būdam labai gudrus, suspaudėm tą sviedinį ir toliau žaidėm amerikietišką futbolą.

Po pietų išklaušėm *Antano Sabalia* paskaitą apie saviavilką. Jis aiškino, kaip žmogus įvairiais būdais auklėjasi. Kasdieninis gyvenimas duoda mum visiem progą kiekvieną dieną ką nors išmokti naujo ir gero apie save. Tai gali būti įvykdyta mąstant, rašant, kalbant ir t.t.

Vakare vyko paskutinieji svarstymai diskusiniuose būreliuose ir rašymo pratimai. Kursantai turėjo progą pasireikšti raštiškai. Geriausi eilėraščiai ir rašinėliai buvo atrinkti ir įtraukti į vakarinę programą.

Gražiai pasipuošę, keliavom į talentų ir literatūros vakarą. Beveik visi stovyklautojai ir net vadovai čia prisidėjo su savo ar su kitų kūryba. Įspūdingiausias (ir gal net juokingiausias) pasirodymas buvo berniukų choro, kuriam vadovavo *Julius Palūnas* iš Clevelando. Programos pabaigą įteikėm kun. Ylai "vyriausio boso pažymėjimą", įvertindami jo darbą su jaunimu.

Literatūros ir talentų vakaras praėjo gražiai, bet labiausiai laukiama jo dalis buvo šokiai. Šokom, išdykavom. Vakaro gale sudarėm ratelį ir dainavom stovyklines dainas; buvo sunku išsiskirti, nes žinojom, kad tai mūsų paskutinis vakaras kartu. Kai kurie tęsė vakarinę programą savo kambariuose, pasidailindami kursų įspūdžiais bei pažadais vieni kitiem rašyti. Ateinanti rytą buvo sunku visus ištraukti iš šiltų lovų.

Įvertinimai

Sekmadienį oficialios programos nebuvo, išskyrus mišias ir uždarymą.

Per uždarymą kursantams buvo skiriamos įvairios premijos. Vidą *Momkutę* įvertinom už lietuviškumą, *Audrę Puškorūtę* — už geriausius užrašus. Keturiem buvo duota progą atvykti į žiemos kursus, nes jie ypatingai pasirodė per Kalakursus: *Eglei Baltrušaitytei*, *Erikui Vasiliauskui*, *Gajai Pemkutei* ir *Rūtai Kulytei*.

Po uždarymo greitai susitvarkėm ir susipakavom. Liko tik atsisveikinti. Sunku buvo išvažiuoti ir palikti draugus, su kuriais taip artimai dirbom keturias dienas. Daug ką išgyvenom, išmokom ir išmėginom.

Tarp šypsenų, ašarų ir pirmų Dainavos stovyklos snaigių išvažiuom namo pilni entuziazmo, pilni naujų idėjų, pilni ryžto, grįžę į kuopas, išjungti į jų veiklą kaip galima daugiau.

Iš pasisakymų atrodė, kad kursai praėjo gerai ir kad visi buvo patenkinti. Todėl didelis ačiū visiem, kurie taip sunkiai dirbo ruošdami programą. Visiem linkim sėkmingos veiklos iki būsimo susitikimo.

Rasa Šoliūnaitė
Ofelija Baršketytė

BALTIC HOLIDAYS COME TO LITHUANIA IN 1979 JOIN US AND FULFILL A DREAM THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
Dec. 22	Jan. 5	\$1049.00 (APEX FARE)		Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2
March 5	March 15	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2
March 22	March 31	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 12	April 21	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 23	May 3	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMÉNAS,
Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

Lietuvių-Amerikos Piliečių klubo pobūvis įvyks sausio 28, sekmadienį, 12:30 val. popiet Šv. Kazimiero lietuvių parapijos didžiojo salė.

Politinių studijų savaitgalis, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, įvyks vasario 3 ir 4, šeštadienį ir sekmadienį, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salė. Kalbėtojų tarpe dalyvauja PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas, dr. Kazimieras Ambrozaitis, dr. Vytautas Majauskas. — L.Ž.K.

WORCESTER, MASS.

Vasario 16 minėjimas

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimą Worcesterio rengia vasario 11.

10 val. ryto iškilmingos mišios už Lietuvą ir kenčiančius lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj. Tą pačią dieną ta pačia intencija 7 val. ryto mišios Aušros Vartų parapijos bažnyčioj.

3 val. popiet minėjimas Maironio Parke. Pagrindinė kalbėtoja dr. Elona Vaišnienė. Meninė programą atliks tautinių šokių sambūris Žaibas, vadovaujamas I. Markevičienės ir N. Pranckevičienės, bei Aušros Vartų lituanistinė mokykla.

Tarybos valdyba prašo organizacijas dalyvauti su vėliavomis pamaldose ir minėjime, o taip Lietuvos laisvinimo darbui skirti auką.

Aukos pagal aukotojo nurodymą bus skirtos Lietuvių Bendruomenei ar Vlikui ar Altai. Aukos galima įteikti per minėjimą ar pasiųsti Lietuvių Organizacijų Tarybos išdiniui adresu: Kostas Podolskis, 275 Massasoit Road, Worcester, Mass.

Po minėjimo Maironio Parke tarybos valdyba visiems rengia vakarienę. Auka 2,50 dol. Bilietai gaunami pas valdybos narius, organizacijų pirmininkus ir Maironio Parke. Įsigyjant iš anksto, bus palengvintas rengėjų darbas.

J.M.

Žukauskų viešnagė

Lietuvių Bendruomenės Worcesterio apylinkė savo ilgamečiui pirmininkui Vladui Židžiūnui, išsikeliančiam į Cape Cod, lapkričio 5 Maironio Parke surengė iškilmingas išleistas.

Žemutinę salę ta proga vyko dailininkės Marijos Žukauskienės tapybos darbų paroda. Ji čia turėjo išstačiusi apie porą dešimtųjų savo įvairių tapybos darbų. Dailininkės darbų spalvos švelnios, peizažai ar kiti vaizdai puikiai parinkti ir gyvai kalba į žiūrovą. Dail. M. Žukauskienė yra turėjusi savo dailės parodas įvairiose JAV lietuvių kolonijose.

Šią parodą atidarė LB apylinkės pirmininkas P. Molis. Jis su pažindino su dail. M. Žukauskiene ir jos darbais.

Persikėlus į viršutinę salę ir susėdus prie gražiai padengtų stalų, laukėme kito šeimos nario — aktorius Vitalio Žukausko. Jis pasirodė su vis nauju humoru, kuriame atsispindi mūsų kasdieninis gyvenimas, šeimos narių santykiai, organizacijos ir jų veikla. V. Žukausko humoras vertė ne kartą juoktis iki ašarų. Į šį vieno žmogaus teat-

rą mielai eitum ir klausytum, kada tik šitoks spektaklis vėl būtų statomas.

Išvyksta LB apylinkės pirm. Vladas Židžiūnas trumpoj atsisveikinimo kalboj pasidžiaugė Worcesterio lietuvių gražiu bendradarbiavimu. Prašė taip nuoširdžiai remti ir naująjį pirmininką P. Molį. P. Molis Bendruomenės vardu įteikė V. Židžiūnui gražią medžio inkrustaciją, o šokėjų vardu buvo įteiktalietuviškų šokančių lėlių pora.

Programai vadovavo V. Meilus. Po oficialios dalies buvo vaišės ir šokiai.

P.Ž.

Lankėsi Aukuras

Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos iniciatyva Hamiltono teatro mėgėjų grupė Aukuras lapkričio 11 suvaidino trijų veiksmų satyrinę dramą Ponios Dulskienės moralė, kurią į lietuvių kalbą išvertė Neveravičius.

Aukurai daugiau kaip 25 metai vadovauja nenuilstanti ir pasišventusi režisorė — aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Ji yra buvusi Kauno Jaunimo teatro aktorė ir vaidybinis menas jai yra mėgiamiausias užsiėmimas. Didelę savo gyvenimo dalį ji pašvenčia teatro menui ir su savo grupe dažnai pasirodo JAV ir Kanados lietuvių kolonijose.

Turėdami tokią režisūrą, Aukuro aktoriai išvysto puikų vaidybinį meną. Tai pasakys kiekvienas, kuris atsilanko į jų pastatymus.

Šiame veikale pagrindinę rolę vaidino režisorė ir aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Ji atliko ponios Janinos Dulskienės vaidmenį. Kiti dalyviai: Liucija Dulskytė — Kudabaitė, Emilija Dulskytė — Kudabaitė, Tadas Dulskis — Kęstutis Kalvaitis, tarnaitė Onutė — Dalė Jonikaitė, Tado teta — Marija Kalvaitienė, Krikšto mama — Vida Juozaitytė, Felicijus Dulskis — Antanas Mingėla, Dulskių nuomininkė — Teresė Kalmantavičienė.

Grupės grimootojas — Stasys Ilgūnas, šviesų tvarkytojas — Eduardas Stungevičius.

Visi aktoriai savo rolėse buvo stiprūs ir puikiai vaidino. Ypatingai tenka sveikinti jaunimą su gražiu ir taisyklingu lietuvių kalbos vartojimu. Šios grupės apsilankymas Worcesterio buvo pirmutinis, bet tikimasi, kad ne paskutinis. Linkėtina geriausios sėkmės su tokiu pat entuziazmu palaikyti iš-eivijoj gražiąsias mūsų teatro tradicijas.

J.M.

Darbininkas — geriausia švenčių dovana

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šventieji Jonas Neumannas ir Elzbieta Ona Seton buvo ypatingu būdu pagerbti per pamaldą Šv. Alfonso bažnyčioje sausio 4, 5 ir 7. Po mišių maldininkai buvo palaiminti su šv. Jono Neumanno ir šv. Elzbietos relikvijom. Šv. Jonas Neumannas buvo Šv. Alfonso parapijos klebonas 1851-1852, kol buvo konsekruotas Philadelphiaus ketvirtu vyskupu Šv. Alfonso bažnyčioj kovo 28. Šv. Elzbieta Ona Seton Baltimorėje pradėjo mergaičių mokyklą ir įkūrė vienuolyną Emmitsburg, Maryland, kur vienuolės ruošiasi auklėti vaikučius ir prižiūrėti ligonius, senelius ir našlaičius.

Šv. Vardo Draugijos 40 vyrų ir 15 jaunuolių sausio 14 per 8:30 v. mišias bus apdovanoti ištikimybės dovanom. Tie nariai, kurie kiekvieną antro mėnesio sekmdienį per 8:30 mišias bendrai su kitais draugijos nariais priėmė komunią, įgys tas dovanas. Mišias aukos dvasios vadas kun. A. Dranginis.

Lietuvių melodijos, radijo valandėlės, metinis vakaras bus sausio 13, šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Svetainės didžiojo salės. Valandėlei ilgus metus vadovauja A. Juškus ir K. Laskauskas. Veiks bufetas su gėrimais ir valgiais. Šokiama gros geras orkestras. Lietuvių melodijos valandėlė Baltimorės ir apylinkės lietuviams teikia lietuviško gyvenimo žinias. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Dabar galima gauti bilietus pas vedėjus.

Prel. Liudvikas Mendelis sausio 15 minės savo kunigystės 51 metų sukaktuves su padėkos mišiomis Šv. Alfonso bažnyčioj. Prel. Mendelis visą savo kunigystę praleido Baltimorės lietuvių tarpe gražioj Šv. Alfonso bažnyčioj ir parapijoj.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai. Balias bus vasario 4, sekmdienį, U.A.W. salėj, Oldham ir O'Donnell gatvėse, Highlandtown rajone. Raginama bilietus įsigyti iš anksto pas draugijos narius ir klebonijoj. Be jautienos, bus ir kitų valgių. Šokiama gros geras orkestras. Bus ir loterija, kur bus galima laimėti įvairiausių premijų. Balias prasidės 1 val. popiet ir baigsis 6 val.

Marija Lendzienė, atvyko iš Vokietijos ir čia su vyru Ado-

lėj. Valandėlei ilgus metus vadovauja A. Juškus ir K. Laskauskas. Veiks bufetas su gėrimais ir valgiais. Šokiama gros geras orkestras. Lietuvių melodijos valandėlė Baltimorės ir apylinkės lietuviams teikia lietuviško gyvenimo žinias. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Dabar galima gauti bilietus pas vedėjus.

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspeth surengė bendras kūčias. Garbės svečiai iš k. br. Jurgis Petkevičius, OFM, kun. Stasys Raila, Philip Skabeikis, kun. Pranas Bulovas ir Jonas Adomėnas. Nuotr. John J. Sidtis

KŪČIOS MASPETH

Lietuvos vyčių 110 kuopa Maspeth gruodžio 17 tuoj po 11 val. mišių parapijos salėje surengė tradicines kūčias, jau ketvirtas iš eilės.

Jaunieji vyčiai gražiai atliko trumpas maldas ir skaitymus iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos. Skaitė Marija ir Leonas Stunguriai, Mark Adomaitis ir Bill Sidtis. Po maldų visi dalinosi paplotėliais. Sveikino dvasios vadas kun. Stasys Raila, kūčių rengimo pirmininkas Jonas Sidtis, kuopos pirm. Jonas Adomėnas ir Liet. vyčių centro valdybos pirmininkas Philip Skabeikis.

Garbės svečiais buvo kun. Pranas Bulovas, šios parapijos klebonas; kun. Stasys Raila, šios parapijos vikaras, kun. Kazimieras Pugevičius, centro valdybos

mu įsikūrusi, gruodžio 20 staiga mirė ant gatvės. Kai sveikata leido, buvo uoli Šv. Alfonso bažnyčios pamaldų lankytoja. Mišios už jos sielą aukotos Šv. Alfonso bažnyčioj gruodžio 22. Palaidota Sacred Heart kapinėse. Nuliūdime liko vyras Adomas, sūnus Julius, dukros Roma ir Laima bei anūkai.

Antanina Juškauskienė, pirmos kartos lietuvė, ilgai gyvenus Baltimorėje, po ilgos ir sunkios ligos mirė Union Memorial ligoninėj gruodžio 30. Kai sveikata leido, velionė dalyvavo ir dirbo įvairiuose lietuviškuose parengimuose. Už jos vėlė mišios bus aukotos Šv. Alfonso bažnyčioj sausio 2. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko dukra Elena, sūnus Viktoras ir eilė anūkų.

Jonas Obelinis

Liet. reikalų vedėjas, Atlanto apskrities pirmininkas Larry Janonis su žmona Jean, brolis Jurgis Petkevičius, OFM, antrasis Atlanto apskrities vicepirmininkas, garbės vyte Helen Shields ir Ann Klem iš Kearny, N.J. Buvo svečių ir iš kitų vyčių kuopų — iš Philadelphiaus, Patersono, New Yorko, Brooklyn 41 kuopos, Kearny. Viso kūčiose dalyvavo 250 žmonių.

Kūčių rengimo komitetas nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie kūčių pasisiekimo. Ypatinga padėka priklauso šiems asmenim, kurie daugiausia dirbo: John ir Ann Olivar, Adelė ir

Arthur Nelson, Ann ir John Sidtis, Helen Woson, Al ir Mafalda Kučinskis, Mary Baltus, Mary Szezany, Helen Jambar, Phil Skabeikis ir Jonas Adomėnas.

Vasario 18 tuoj po 11 val. mišių ši vyčių kuopa paminės Lietuvos nepriklausomybės šventę. Vaisių metu kalbės brolis Jurgis Petkevičius, OFM, Adelė Nelson ir Bill Sidtis.

Sveikiname vyčius Daniel ir Rosemarie Skabeikis, kurie neseniai susituokė. Taip pat sveikiname Barbarą ir Joną Sidtis, kurie susilaukė pirmojo sūnaus Aleksandro Jono.

KALĖDOS LIETUVIŲ

PARAPIJOJ MASPETH

Viešpaties Atsimainymo parapijoje adventu pradėta ruošti Kalėdom. Altorius buvo dekoruotas vainikais ir keturiom dideliem žvakėm, kurios simbolizavo 4000 Kristaus laukimo metų. Kiekvieną sekmadienį vis buvo uždegama viena žvakė.

Buvo speciali novena į Pranos Kūdikelį, buvo parapijos draugijų bendra komunią.

Bendras kūčias surengė Lietuvos vyčiai gruodžio 17. Jau ketvirtą kartą jie surengia tokias kūčias. Po mišių, bendros komunių salėj buvo kūčios pagal lietuviškus papročius. Jaunieji vyčiai parengė specialią programą lietuviškai. Buvo susitelkimo malda, paplotėlių laužymas, linkėjimai. Kūčias globojo tos parapijos klebonas kun. Pranas Bulovas. Jis visus pasveikino. Vyčių dvasios vadas kun. Stasys Raila palaimino paplotėles, kūčių valgius ir palinkėjo nuotai-kingų švenčių. Kūčiose dalyvavo

ir kun. K. Pugevičius, Liet. Religinės Šalpos ir Liet. Katalikų Tarnybos vadovas. Jis taip pat palinkėjo, kad Lietuvoje laisvai galėtų švęsti Kūčias ir Kalėdas. L. vyčių centro valdybos pirmininkas P. Skabeikis pasveikino visų vyčių vardu. Kuopos pirmininkas Jonas Adomėnas sumaniai vadovavo Kūčių programai.

Jaunieji vyčiai buvo surengę rankdarbių parodėlę. Jos pelnas skiriamas jaunųjų vyčių kelionei į ateinantį vyčių seimą Chicagoj.

Įvairios draugijos irgi surengė savo kalėdines vaišes su Kalėdų seneliais, dovanomis, giesmėmis. Tos draugijos buvo šv. Onos sodaliets, augsinių metų klubo nariai, bingo žaidimų tartininkai, veteranės, veteranai, popietinės mokyklos mokiniai ir jų šeimos. Toks jų bendravimas suartina visus į vieną parapijos seimą.

(nukelta į 11 psl.)

1979 LIETUVA IR ROMA 1979

specialiai planuotos kelionės jūm ir jūsus šeimai

UNION TOURS

kvalifikuoti kelionių vadovai nuo 1931

IŠVYKSTAMA
gegužės 09
birželio 13
rugsejo 19

GRĮŽTAMA
gegužės 17
birželio 21
rugsejo 27

MIESTAI IR NAKTYS
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2

PILNA KAINA
\$ 876.00
\$ 926.00
\$ 876.00

Pridedama \$3.00 mokesčių

liepos 04
rugpjūčio 15

liepos 18
rugpjūčio 29

Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6
Vilnius 5, Maskva 2, Roma 6

\$ 1,420.00
\$ 1,420.00

*kaina asmeniui, dviem kambarių; pagal GIT oro linijų kainas; mažiausiai 30 asmenų grupė — pagal valdžios pakeitimą ar aprobavimą
*kelionės palydovas su kiekviena grupe
*galima vykti iš Vakarų pakraščio, Vidurio Vakarų ar Kanados
*padedame pavieniam turistam į Lietuvą: atkvičiame gimines į JAV: lankymosi vizos Lietuvon
*Liepos 4 ir rugpjūčio 15 ekskursijų keleiviai Romoje bus priimti Šv. Tėvo Jono Pauliaus II audiencijoje

Rezervacijos ir informacijos:
UNION TOURS
6 East 36th Street
New York, N.Y. 10016
(212) 679-7878

Vietos ribotos
rezervuokite anksti

SAS

SCANDINAVIAN AIRLINES

MES SVEIKINAME VILNIAUS UNIVERSITETĄ 400 M. SUKAKTIES PROGA

— PLB valdybos posėdy patvirtinta speciali komisija, kuri padės PLB valdybai pravesti pirmąjį PLB seimo korespondencinį posėdį. Komisiją sudarė pirm. Vytautas Kutkus, Violeta Abariūtė ir Jonas Urbonas, visi iš Detroito. Jie paruoš ir pateiks seimo nariam PLB konstitucijos papildymus, liečiančius Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą. Su tais papildymais seimo atstovai jau buvo supažindinti PLB seime Toronte.

— Politinių studijų savaitgalis Los Angeles, Calif., įvyks vasario 3-4. Jame dalyvaus PLB pirm. V. Kamantas, dr. K. Ambrozaitis, dr. V. Majauskas.

— Milda Povilaitienė laimėjo pirmą vietą teniso klubo "Wimbledon USA" moterų B klasės turnyre. Dalyvavo per 30 moterų. Milda treniruoja Gražinos Kunkulienės priežiūroje jau pus-trėčių metų. Milda priklauso taip pat prie Lemonto LB apylinkės.

— Los Angeles, Calif., ateitininkų sendraugijų valdyba 1979 metams išrinkta tokios sudėties: pirm. Ignas Bandžiulis, vicepirm. Stasys Kungys, sekr. Jonas Motiejūnas, išd. Pranas Grušas ir jaunimo reikalų vadovas Julius Raulinaitis.

— Adv. Povilą Žumbakį pakvietė prie De Paul universiteto veikianti Comparative Law Society balandžio 25 skaityti paskaitą apie politinius sąmyšius, migraciją, šeimų išlikimą ir testamentinius palikimus gyvenan-tiem už geležinės uždangos. Comparative Law sąjunga yra profesinė ir su paskaitomis kviečia įvairių šakų specialistus.

— Kun. dr. Tomas Žitraitis, OP, nuo sausio 13 iki sausio 29 pastoraciniais reikalais bus išvykęs į New Jersey valstybę.

— Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą globoja garbės komitetas, į kurį kviečiami laisvojo pasaulio iškiliai lietuviai, spaudos redaktoriai, centrinių organizacijų pirmininkai ir su jaunu-mu dirbą asmenys. Komitetą kviečia PLB ir PLJS valdybos.

— Cleveland, Ohio, vasario 4 kultūrinę popietę pavadinta "Mylėsi Lietuvą iš tolo..." var-dut. Programą atliks rašytoja Birutė Pukelevičiūtė ir Clevelando Nerijos choras, vadovaujamas Ritos Kliorienės.

— Danutė Korzonienė, veikli Akademinių Skautų Sąjūdžio narė ir vadovė, talkina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdy-bai kaip reikalų vedėja PLB raštinėj, kuri yra Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill., 60636. Telef. 312 778-2200.

— Baltijos institutas Skandinavių penktąją Baltų studijų konferenciją ruošia Švedijoje birželio 14-17.

— Prel. Kazimieras Gečys, buvęs Fordhama universiteto profesorius ir kelių knygų autorius, paskutiniu laiku gyvenęs Putnam, Conn., išvyko ir pastoviai apsigyveno Baltstogėj, Lenkijoje. Daug laiko praleidžia bibliotekose, rinkdamas medžiagą istorinei studijai apie jotvingius. Taip pat atlieka religinius patarnavimus ten gyvenan-tiem lietuviams.

— Albertas Zubras vadovauja Melbourne sudarytai komisijai Vilniaus universiteto minėjimui ruošti. Jis taip pat paruoš 50 puslapių leidinį anglų kalba apie Vilniaus universitetą. Ilustruotas leidinys bus spausdinamas 2000 egz. tiražu. Lietuviam minėjimas ruošiamas gegužės 6 Lietuvių Namuose. Programą organizuoja Algis Šimkus ir Jadvyga Vaičiulytė. Kitas minėjimas numatytas suruošti Melbourne universitete ir bus taikomas australam bei svečiam.

Sunkiau pataikyti

Mėgstančiame ginklų reikalus spręsti Texase vaikas klausia:

— Tėveli, kodėl tas dainininkas scenoje visą laiką svyruoja į šalis?

— Į judantį taikinį sunkiau pataikyti, sūneli.

Receptas

Gydytojo vaikas, grįžęs su tėvu iš kelionės, motinai pasakoja:

— Mus, važiuojančius automobiliu, motociklu pasivijo toks geras ponas su plačia skrybėle, pasikalbėjo su tėveliu ir jam parašė receptą.

Pas ligonį

Gydytojas, apžiūrėjęs ligonį pakvietė žmoną į kitą kambarį ir rimtai tarė:

— Jūsų vyro išvaizda man labai nepatinka.

Žmona: — Man irgi nepatinka, bet vaikas jam jis geras...

Skotijoje

Netoliese anglių kasyklų vieno kaimo gyventojai sugalvojo, kaip nemokamai apsirūpinti anglimis. Kai iš kasyklų traukiniais vežamos anglys, tai vietos gyventojai išsirikiuoja šalia geležinkelio ir traukinio personalą pajaukia, o tie ima svaidytis anglimis...

Netaip pasakė

Motina: Žinai, Barbute, tas tavo draugas, su kuriuo vakar buvai kine, man labai patinka. Duktė: Bet, mama, tu gi turi tėvelį!

Geras receptas

— Gydytojai, kaip paveikėte mano žmoną, kad ji metė rūkyti? Žinote, aš dėl to su ja kariauju jau dešimt metų!

— Pasakiau, kad rūkyti nebe-madinga.

Po koncerto

— Taip, taip, gerbiamoji. — Dainininke turi būti užgimusi... — Neteko girdėti, kad kas negimęs dainuotų...

Gera dovana

— Ką nupirko tau žmona vardinių progą? — Gražią dėžutę cigaretėm sudėti.

— Bet juk tu nerūkai! — Aš tai ne... bet ji rūko!

Taupymas

— Žinai, mano žmona pradėjo taupyti pinigus. — Iš tikro? O nuo ko ji pradėjo taupymą? — Uždraudė man rūkyti cigaretes...

Menas

— Savo paveiksluose aš noriu būti aukščiau minios! — Tuomet piešk iškabas!

Mokykla ir skalbykla

Šiandien siųsti vaikus į kolegiją yra tas pats, kas nešti drabužius į skalbyklą. Gauni tą patį, tik nebegali pažinti.

Dalybos

Svečias, duodamas Aldutei dešimt saldinių: — Pasidalink po lygiai su broliuku. Aldutė: — Aš duosiu jam tris... — Argi nemoki skaičiuoti? — Aš tai moku, bet broliukas nemoka.

Lengvas darbas

Mokytojas klausinėja vaikus, kokį darbą atlieka jų tėvai. Kai eilė atėjo paskutiniam berniukui, tas atsakė: — Mano tėvelis nieko neveikia, tiktai stovi. Jis yra policininkas.

PUŠŲ GATVĖS KALĖDOS

Myk. Manomaitis

Pušų gatvės užėja yra vienintelė vieta Amerikoje, kur žmogus gali užėti, kai jis niekur kitur neranda vietos. Senas, daug galintis pasakyti pastatas su daugybe lovų. Čia žmogus gali nemokamai praleisti naktį, čia jis gali gauti namokamą "vakarienę", dažniausiai sriubos lėkštę, kuri yra gausi daržovėmis ir plaukiančiais riebalais...

Ugniagesiai, uosto gelbėjimo nariai, kurių naktinėj pamainoj esu kapitonas, Harbor Rescue vadovaujama Rescue Communication Service — šie artimo tarnybai pasižvelgę žmonės per eilę savaitių prieš šventes lankė prekyvietes, jautrios širdies piliečius ir net mokyklas, kurių vaikai kelių centų aukomis sudarė dolerius, kad už juos Kūčių diena galėtų būti vargšams benamiams nupirkti maistą ir smulkių dovanų. Tos dovanos kitokios negu įprastinės: šilti apatiniai, kojinės, megztiniai, cigaretės ir... buteliukas vyno.

Nenuostabu, kad ne tik mano skautai, bet ir draugai niekada nerado manęs namie. Aš elgetavau gatvėse, elgetavau prekyvietėse ir lankiausi mokyklose. Nelengvas tai darbas. Daugelis žmonių, užuot aukoję, tave išbura: "Iš principo vaikatom neduosiu. Tegu eina dirbti!" Kiti kitaip bando išsisukti. Bet didesnis jų skaičius su artimo meilės jausmu nuoširdžiai aukuoja.

Su savo "lobiu" mes, aukų rinkėjai, alkani, nepaprastai išvargę, susirinkom į 4-tąją policijos stotį. Ant stalo supylėm savo surinktas gėrybes. Tarp vieno cento ir kelių dolerių maišėsi įvairūs drabužiai. Dramatiška buvo, kai buvo įnešta 56 svarai centų, suaukoto Bostono Kėstučio draugovės skautų. Labai gaila, kad lietuviai skautai negirdėjo tų nuoširdžių plovimų, nematė tos artimo meilės rinkėjų akys!

Kūčių vakarą patalpos prisipildė "svečiais". Pasirūpinau, kad mano kalėdinė muzika skambėtų ore. "Svečiai" buvo paliegi, kiti gyvenimo eigos išsemti žmonės. Jie susirinko "sąlę". Išankintuose jų veiduose spindėjo dėkingai laimingos akys.

Užlipau ant kėdės. Žvelgiu į "svečius" ir juntu, kad negaliu ištartį žodžio. Lyg iš dauso girdžiu savo duslų balsą:

— Draugai, mes čia susirinkom ne atversti jūsų į tikėjimą ar pakeisti jūsų gyvenimo eigos. Susirinkom su jumis pasidžiaugti Karalių Karaliaus gimim.

KUČIOS VASARIO 16 GIMNAZIJOS

Tradicinė Vasario 16 gimnazijos Kalėdų eglutės ir Kūčių šventė 1978 įvyko gruodžio 14, ketvirtadienio vakarą. Į gimnazijos valgyklą susirinko mokiniai, mokytojai, auklėtojai ir visos personalas.

Visi kartu sugiedojo "Tyli naktis, šventa naktis" giesmę. Kun. Fr. Skėrys perskaitė tekstą iš šv. Luko evangelijos apie pirmųjų Kalėdų įvykius.

Gimnazijos direktorius savo sveikinime priminė, kad Kūčios yra ir krikščioniška ir lietuviška šventė. Po tėv. A. Bernatono ir kun. Fr. Skėrio sveikinimų vyko paplotelių laužymas, o po to kūčių valgymas.

Pavalgius vyko kultūrinė dalis — mokinių pasirodymai. Mokyk. V. Bonaičiui palydint vargonais, sugiedota giesmė "Aš iš dangaus čion ateinu". Mokinė Kristina Veršelytė deklamavo B. Brazdžionio eilėraštį "Užgimimo Gloria". Mokinės Irenos Mičiulytės vadovaujamas mergaičių chorėlis, kuriame dalyvauja Karina Langytė, Petra Langytė, Snieguolė Zalatoritė, Brigita Girskytė, Renata Bertulaitė, Brigita Preusaitė, Lina Kemeraitė ir pati vadovė, sugiedojo keturias giesmes. T. Storm eilėraštį deklamavo mokiniai Wolfgangas Langė ir Monika Plaušinaitytė.

mo švente. Mes atėjom pabūti su jumis...

Balsas virpėdamas nutrūko... Ašaros akyse užtemdė vaizdą. Migloj mačiau verkiančius "svečius". Juk jie taip pat turėjo šeimas, gyvenimo viltis. Turėjo mylimus. Bet viską iškeitė į stiklą vyno ir patys liko jo vergais... Tai labai sunku šiandieną...

Didelėi laimei tą valandą mūsų tarpe atsirado kardinolas Humberto Medeiros. Jis staptelėjo ties manimi, pažvelgė į mane ir sielą peršvietė kiauurai. Be žodžių jis prispaudė mane prie savo drabužio ir pateškė ranka per skruostą. Ir mano sieloj gimė Karalių Karaliaus dvasia. Buvau dvi naktis nemigęs ir nepaprastai išvargęs. Jaučiau didelį skausmą krūtinėj. Dabar viskas dingio. Kažkoks antžmogiškas jausmas pripildė širdį, ir visi nuovargio ženklai išnyko. Pažvelgiau kardinolui į akis ir be žodžio dėkingai pabučiavau jam ranką...

Raukšlėtame kardinolo veide spindėjo nepaprasta šviesa. Iš akių sklido tokia stipri artimo meilė, kad pripildė visų susirinkusių širdis.

Žmonės verkė nesigėdindami. Kardinolas jų nešvarių drabužių kūnus spaudė prie savęs ir ramino. Čia niekas nekaltėjo maldos. Nebuvo nė kryžiaus ženklo, brėžiamo ore. Tačiau atmosfera buvo nepaprastai šventa.

— Dievas tesaugo jus ir duoda jums jėgų! — kardinolo reikšmingi žodžiai susirinkusių buvo priminti lyg palaima. — Aš jums nieko negaliu duoti, bet Dievas gali.

Jis atsisėdė prie stalo; nesirinko švaresnio indo. Dideliu samčiu pasisėmė sriubos, ir 303 asmenys prisipildė lėkštės taip pat. Tai buvo paprasta vakarienė. Jis pakėlė riekutę duonos ir ją sulaužė, ir visa minia pagarbiai nuleido galvas, kad pagerbtų tą, kuris ateina.

— Aš dėkoju Dievui, kad jis leido man šiandieną būti su jumis, — tęsė kardinolas toliau. — Ir turiu viltį, kad jum tai reiškia ką nors taip pat.

Ir mes visi matėm: tai reiškė labai daug!

— Yra nepaprastas pasitenkinimas būti prisimintam, — sakė vienas iš "svečių".

Iš savo santuopų buvau nupirkęs 100 buteliukų vyno. Ant kiekvieno buvo užklijuota "Linksmų švenčių" (Merry Christmas — gift of Tomas Štuopsis, ar Rimas Nenortas, ar Paul Vaskelis, ar Antanas Kulbis, the Staff of Lithuanian Troop 152).

Vasario 16 gimnazijos vaidinimo būrelis, kuriame dalyvauja 13 mokinių ir kuriam vadovauja kun. J. Dėdinas, ir šiais metais pastatė naują veiklą "Teatrinė ir tavo karalystė". Vaidinimas buvo penkių veiksmų ir truko dvi valandas. Tema buvo paimta iš šv. Rašto Danieliaus knygos. Buvo bandoma atvaizduoti paralelę tarp žydų kovos prieš galingąjį užpurpatą iš Babilono ir lietuvių pasipriešinimo sovietiniam okupantui.

Po vaidinimo balerina Kristina Veršelytė pašoko du šokių.

Užbaigus žodį tarė kun. Fr. Skėrys. Jis padėkojo visiems už dalyvavimą ir už programos atlikimą. Po trumpos pertraukos Kalėdų senis mokinius apdovanojo saldumynais ir vaisiais.

Ši Kalėdų eglutės ir Kūčių programa tęsiasi keturias ir pusę valandas. Tai buvo ilgiausia ir įdomiausia iš visų 24 panašių programų, kun. Fr. Skėrio pravedusių Vasario 16 gimnazijoje.

Ši šventė galėjo įvykti tik dėka aukų, kurias suteikė mokinių ir buvusių mokinių tėvai, įvairūs užsienio ir Vokietijos lietuviai ypač lietuvių kuopos Schwetzingene, Darmstadte ir Kaiserslauterne. Jiem šventės organizatoriai ir gimnazijos mokiniai bei vadovybė yra labai dėkingi.

S.P.

Žiema miške

Veikiai per visą sueigą skambėjo lietuvių vardai ir jų garbei tuštinami buteliukai...

— Aš nesu katalikas. Aš nieko nežinau apie tikėjimą, bet aš matau jį (kardinolą Humberto Medeiros). Jis mum duoda pasitenkinimą ir viltį!

Pušų gatvės užėigos vedėjas Paul Sullivan pareiškė man, kad vakarienių pagaminta iš kalakuto ir visų priedų. Ją pagamino artimo meilei pasižvelgęs moters. Tai yra paskutinės tokios vaisės šioj užėjo. Ji jau veikia nuo 1916. Pavasarį užėja bus perkelta į Bristol gatvę, buvusią ugniagesių centrą. Ji bus įrengta labai moderniai, su moterų skyriumi ir parku.

Kardinolas pats pradėjo piasu tyti kalakutą. "Svečiai" be komandos išsirikiavo į ilgą vartinę. Kiekvienas norėjo iš kardinolo rankų gauti kšnelį. Sujaudintas žvelgiau į 30 svarų kalakutą, kuris labai greitai mažėjo; ir taip antras ir trečias dingio nelaimingųjų lėkštėse...

— Čia yra daug gerų žmonių, — sakė kardinolas Medeiros. — Pasaulis jau nėra toks blogas, kaip kartais mes jį įsivaizduojam.

Varguoliai vienas po kito klaupė prie kardinolo ir siekė savo lūpomis paliesti jo žiedą. Veidai buvo pilni dvasinio išgyvenimo, širdys — pilnos dėkingumo.

Kardinolas kiekvieną palaimino: "God bless you". Tai buvo brangiausias išgyvenimas. Po kurio laiko "svečiai" išsikirstė nakvynei po namų laiptais ir apleistose patalpose. Laimingieji gavo čia pat lovas.

Kardinolas pasiūlo kelias minutes tarp visų tų, kurie pašventė savo laiką ir energiją šių vargšų labui...

Čia žodžių nereikia. Dievo Sūnus buvo užtikrintai gimęs mūsų tarpe.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųsdami prenumeratos mokestį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

30 dol. — E. Baltrūnas, Brooklyn, N.Y.

17 dol. — A.M. Macarus, Hagar Shores, Mich.

Po 12 dol. — dr. S. Kungys, Clifton, N.J., V. Laugalis, Nantic, Conn., P. Kvarinskas, Lake Worth, Fla., kun. J. Grigonis, Middletown, Conn.

Po 10 dol. — A. Butas, Falls Church, Va., V. Bakūnas, Pembroke, Ont.

Po 7 dol. — A. V. Bernotas, Concord, N.H., A. Pocius, Richmond Hill, N.Y., J. Girevičius, St. Catharines, Ont., J. Kontautas, Centerville, Mass., E. Leleiva, Richmond Hill, N.Y., V. Kuzmickas, Waterbury, Conn., S. Jankauskas, Hot Springs, Ark., J. Kardokas, Baltimore, Md., O. Jukna, Bridgeport, Conn., M. Mockapetris, Norwood, Mass., P. Skikunas, Miami, Fla., J. Jasinskas, Treasure Island, Fla., A. Kundradas, Syoset, N.Y., C. Kazlauskas, New Hyde Park, N.Y., K. Bačauskas, Woodhaven,

Kazys Škėma, buv. Bostono, Detroito ir Michigano meisteris, po daugelio metų pertraukos jau dukart dalyvavo viešose šachmatų rungtynėse. Jei Lansingo turnyre surinkęs 4.5 taško iš 7 galimų, neiškopė į pačią viršūnę, tai gruodžio mėn. Pontiac Chess Open turnyre jis pasidalino I vietą su ekspertu Chad Hill (2115) ir Thomas La Forge, visi trys surinko po 4.5 taško iš 5 galimų.

N.Y., J.E. Gailevičius, Baltimore, Md., B. Vosylius, Chicago, Ill., J. Baltrus, Du Bois, Pa., B. Mudėnas, Worcester, Mass.

6 dol. — J. Jamack, Broomall, Pa.

Po 5 dol. — O. Rekešus, Butler, N.J., J. Ruškys, Newington, Conn., S. Romaska, Lakewood, N.J., A. J. Mažeika, Treasure Island, Fla., V. Veršelis, Kings Park, N.Y., P. P. Marcinkus, Worcester, Mass., A. Mačionis, St. Petersburg, Fla., D. Petrikas, Farmingdale, N.Y., K. Bartys, Elizabeth, N.J., A. Stongvilaitė, Coral Gables, Fla., K. Škipra, Washington, D.C., J. Davalga, Gulfport, Fla.

4 dol. — A. Dulkis, Newark, N.J.

Po 3 dol. — E. Daidynas, Brooklyn, N.Y., A.K. Landsbergis, Upper Marboro, Md., D. Kasisaitis, Baltimore, Md., M. Seflerienė, Vernon, Conn., Victor, Worcester, Mass., A. Malakas, Florham Park, N.J., J. Jasys, New London, Conn., M. Povilaitis, Woodhaven, N.Y.

2.50 dol. — B. Povilavičius, Arlington, Mass.

Po 2 dol. — J. Freimanis, Brockton, Mass., N. Shumbris, Bayside, N.Y., G. Waxman, Bronx, N.Y., J. Babrys, Gulfport, Fla., E. Gorodeckas, Worcester, Mass., P. Minkūnas, New York, N.Y., S. Rudys, Newark, De., V. Audėnas, Union, N.J., C. Balchunas, Toms River, N.J., P. Mazulaitis, Watertown, Conn., V. Bagdonas, Detroit, Mich., G. Valiulis, Waterbury, Conn., M. Gotas, East Newark, N.J., E. Karmazinas, Woodhaven, N.Y., J. Matušaitis, Worcester, Mass., J. Tamultus, Richmond Hill, N.Y., A. Pumputis, Richmond Hill, N.Y., A. Ūselis, Brooklyn, N.Y., P. Šaulys, Brockton, Mass., P. Jakaitis, Philadelphia, Pa., V. Anonis, Rego Park, N.Y., L. Jančauskaitė, Brooklyn, N.Y., V. Butvydas, Parsippany, N.J., J. Šalinis, Detroit, Mich., S. Ruokis, Ozone Park, N.Y., A. Petrutis, Washington, D.C., K. Navakauskas, Coventry, R.I., A. Nakutis, St. Petersburg, Fla., Kasperavičius, Parma, Ohio, K. Graudienė, Milltown, N.J., C. Lapinskas, Worcester, Mass., J. Pawlowski, Middleboro, Mass., W. Janns, Metuchen, N.J., M. Gelžinis, Farmingdale, N.Y., C. Tamašauskas, Philadelphia, Pa.

Po 1 dol. — J. Pažemėnas, Queens Village, N.Y., K.V. Čižiūnas, Falls Church, Va.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

limų. Jie gavo po šimtinę dolerių prizą. Po jų ėjo Detroito čempionas Kavnatsky (2252) ir J. Mottinen (1967), surinkę po 4 taškus. Kazio Škėmos reitingas, kuris savo laiką buvo meistrų klasės (daugiau kaip 2200) ir krito iki 1908, dabar gerokai paaugęs. Įdomus sutapimas: K. Škėmos reitingas (1908) atitinka jo gimimo metus.

Didmeisteris Romanas Arlauskas iš Adelaidės (Australija) mum rašo, kad Tauras vėl iškovojo I vietą Adelaidės 1978 tarptautinėse rungtynėse. Vadinasi, devintą kartą Tauras — miesto meisteris (!). Arlauskas priduria, kad Tauro komanda turbūt jau paskutinį kartą laimėjo pirmenybes, nes vargu ar pasiseks ją sulipdyti 1979 metais. Po a.a. Lukošio mirties jaučiamas trūkumas organizacijoj. Iš Australijos lietuvių stipriausiai pasireiškia Sydnejaus šachmatininkai. V. Patašius pasiekė ketletą vertingų laimėjimų, jų tarpe prieš buv. Australijos čempioną M. Fullerį.

The Chess Correspondent lapkričio ir gruodžio laidose sumini ketletą lietuvių: R. Blasius 669, T. Bullockus 875, M. Brazis 988, D. Loomis (?) 500, K. Merkis 1047, V.V. Palčiauskas 1360, A. Pavilonis 171, E. Tamutis 193, R. Valuckas 783.

Pažymėtina, kad už dr. V. Palčiauską tik vienas Robert Cross turi didesnį reitingą, būtent 1393. Šiuo metu Palčiauskas žaidžia ICCF World Cup II baigmė, kuri pradėta 1977 gruodžio mėn., bet ligi šiol dar neturi nė vienos užbaigtos partijos. 1978 lapkričio 1 prasidėjo ICCF pasaulio pirmenybių finalas, į kurį įkeltas yra dr. V.V. Palčiauskas iš JAV. Iš viso 16 dalyvių, jų tarpe pereitų pasaulio pirmenybių pirmieji trys laimėtojai: Estrin (Sov. S.), Boey (Belgija) ir Richardson (Anglija).

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Kur bėga Šešupė. Išleido "Skudutis" V. Vokietijoj. 10 dainų ir 8 giesmes įdainavo ir įgiedoj muzikos meno darbuotojų būrelis. Solistai: R. Daunoras, V. Hermanaitė, B. Gailiūtė-Spies, K. Senkus, V. Hermanienė. Kaina su persiuntimu 9 dol.

Kur tas šaltinėlis? 27 lietuviškos dainos dviejose plokštelėse. Duetus įdainavo Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas. Išleido prof. J. J. Stukas. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės ir naujausios lietuviškos knygos gaunamos Darbininko administracijoj: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

NAUJAUSI LEIDINIAI

Aleksandras Pakalniškis, Studento dienoraštis. 284 pusl. Lengvo stiliaus skaitymai. Kaina 5 dol.

Mirga Girniuvienė, Senojo bokšto paslaptis. 150 pusl. Skaitymai vaikams. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Jonas Balys, Lietuvių kalendorinės šventės. Lietuvių tautosakos lobynas VII. Tautosakinė medžiaga ir aiškinimai. 160 pusl. ir 10 pusl. iliustracijų. Kaina 6 dol.

Jonas Narbutas, Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje. Antra dalis (1937-1940). 445 pusl. Gausiai iliustruota. Kaina 9 dol.

Giedra Gudauskas. Variations for piano on Lithuanian Folk Theme. Kaina 3 dol.

Persiuntimui pridedama 50 c. Šios bei kitos lietuviškos knygos ir lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoj. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

**A.A.
JONAS TUTINAS,**

sulaukęs 76 metų amžiaus, širdies smūgio ištiktas, mirė 1979 sausio 5 d.

Priklausė prie veteranų karių Ramovės, šaulių sąjungos, Lietuvos Bendruomenės ir buvo nuolatinis pranciškonų bingo talkininkas. Daug darbo įdėjo pertvarkant senąjį vienuolyno namą.

Su žmona Eleonora užaugino du vaikus, veiklius stelininkus. Duktė prof. dr. Bernadeta šiuo metu dėsto matematiką Hartwick kolegijoje, Oneonta, N.Y., o sūnus inž. Petras dirba atominės jėgų statyboje New Orleans, Louisiana.

Nullūdime paliko žmoną Eleonorą, dukterį Bernadetą, sūnų Petrą, seserį Moniką su šeima Amerikoje ir seserį Emiliją su šeima Lietuvoje.

Tebūna jam lengva, nors ir svetima, Amerikos žemė.

**A.A.
JONUI TUTINUI**

mirus, jo žmonai Eleonorai, sūnui inžinieriui Petrui, dukrai dr. Bernadetai ir kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

New Yorko ateitininkai

**A.A.
JONUI TUTINUI,**

mūsų ilgamečiui nariui, staiga mirus, jo žmonai Eleonorai, sūnui Petrui ir dukrai Bernadetai nuoširdžią užuojautą reiškia

Veteranų Sąjungos Ramovės New Yorko skyrius

Mielam

JONUI TUTINUI

Išsiskyrus iš mūsų tarpo, žmoną Eleonorą, dukrą Bernadetą ir sūnų Petrą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Astra ir Kęstutis Bileriai
Rūta ir Arūnas Udriai
Gintaras Ruzgas ir
Elena Ruzgienė*

Mūsų mielam buvusiam nariui inž. Petrui Tutinui, jo motinai ir sesutei, giliaus skausmo valandoje,

**A.A.
JONUI TUTINUI**

mirus, reiškia nuoširdžią užuojautą

*New Yorko lietuvių vyrų choras
Perkūnas*

**A.A.
MONIKAI MASALSKIENEI**

amžinybėn išskilavus, mielus Verutę ir Joną Rūtenius, Antaniną ir Adolfą Deikius, jų šeimas ir artimuosius, netekus mylimos mamytės, uošvės ir močiutės, nuoširdžiai užjaučia

Marina ir Zenonas Raulinaičiai

**A.A.
MONIKAI MASALSKIENEI**

mirus, dukras Veroniką Rūtenienę, Antaniną Deikienę ir Liolę Kilikonienę su šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Irena ir Aleksandras Vakseliai

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
I skyriaus nariui

**A.A.
INŽ. IGNIUI GASILIŪNUI**

mirus, jo žmonai Jadvygai, dukrai Gražinai, sūnui Sauliui su šeimomis giliai užuojautą reiškia

*Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos I skyriaus valdyba ir nariai*

Brooklyne prie Apreiškimo parapijos kun. L. Budreckui švenčiant kunigystės 50 metų sukaktį. Iš k. jo kurso draugas kun. Jonas Gasiūnas. Brooklyno vyskupas Francis Mugavero, kun. L. Budreckas, kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas.

PARENGIMAI KULTŪROS ŽIDINY

Pradedant šiuos metus, dar yra daug dienų neužimtų, dar gali plačiai pasireikšti organizacijos su savo renginiais. Iki šiol kalendorium įrašyti tik šie renginiai:

Sausio 13, šeštadienį, 7 v.v. mažojoje salėje — Klaipėdos krašto minėjimas. Rengia šauliai, veteranai, birutietės, savoriai kūrėjai, klaipėdiečiai.

Sausio 20 ir 21, šeštadienį ir sekmadienį, — stalo teniso turnyras.

Sausio 27, šeštadienį, mažojoje salėje — ateitininkų šeimos šventė.

Vasario 4, sekmadienį, — jaunimo pamaldos. Skautai mini Vasario 16-tą.

Vasario 9, penktadienį, — pasirengimas parodai. Abiejose salėse kabinami paveikslai.

Vasario 10 ir 11, šeštadienį ir sekmadienį, — dailės paroda

visame Kultūros Židiny. Rengia Liet. Bendruomenės New Yorko apygarda.

Vasario 18, sekmadienį, — Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia New Yorko Alta.

Vasario 24, šeštadienį, — ateitininkų rengiamas kaukių balius.

Kovo 4, sekmadienį, — jaunimo pamaldos ir Kaziuko mugė.

Kovo 11, sekmadienį, — Medžiotojų ir žuvalų klubo Aro vakarienė.

Kovo 31, šeštadienį, apygardinės sporto pirmenybės.

Balandžio 1, sekmadienį, — jaunimo pamaldos ir sporto apygardinės pirmenybės.

Balandžio 21, šeštadienį, — Laisvės žiburio radijo valandos parengimas.

Balandžio 22, sekmadienį, — Atvėlykio popietė. Rengia LMK

Atmindamos mūsų mielą Mamutę

A.A. MONIKĄ MASALSKIENĘ,

mirusią 1978 gruodžio 13 Cape Code, Hyannis, Mass., pasilikusią jos sūnų ir dukterų vardu dėkojame visiems mūsų draugams ir artimiesiems už liūdesio valandų pareiškimą užuojautą, Šv. Mišias, maldas ir gėles prie Mamutės karsto. Ypatinai esame dėkingos

kun. Vytautui Pikturai už tolimą kelią iš New Yorko, maldas koplyčioje, laidotuvių Mišias bažnyčioje ir palydėjimą į amžino poilsio vietą Hyannis kapuose;

Cape Cod Lietuvių Bendruomenė už gausų dalyvavimą koplyčioje ir laidotuvėse bei piniginę auką Lietuvos Fondui velionės intencija, moterims už talką paruošiant palaidotuvinius pusryčius Rūtenų namuose;

Doane, Beal & Ames laidotuvių namams už išimtinai rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą.

Telaimina Jus visus Viešpat!

Liūdesy pasilikusios dukterys

*Vera Rūtenienė, Hyannis, Mass.
Antanina Deikienė, Stamford, Ct.
Leonarda Kilikonienė, Des Plaines, Ill.
ir jų šeimos*

P A D Ė K A

Mūsų mylima sesuo

BARBORA NORVILAS

mirė 1978 gruodžio 23 ir palaidota gruodžio 25 iš Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčios Brooklyne Šv. Jono kapinėse.

Dėkojame kun. J. Pakalniškiui, kun. A. Račkauskui, kun. P. Žemeikiui už Šv. Mišių auką.

Dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems už maldas, Šv. Mišias, gėles bei velionės lankymą koplyčioje, dalyvavimą laidotuvių Mišiose ir palydėjimą į kapines. Dėkojame kun. A. Račkauskui ir kun. P. Žemeikiui už maldas kapinėse.

Nuoširdi padėka Shalins Funeral Home direktorei Marytei Šalinskienei.

Nullūdę: sesuo Bronė su vyru,
sesuo Anastazija su vyru,
anūkė Birutė su šeima Petrikas

**A.A.
JONUI GARŠVAI**

mirus Lietuvoje, mielus Eleonorą ir Leoną Ramančionius, netekus mylimo brolio, giliai užjaučia

Marina ir Zigmas Raulinaičiai

Federacijos New Yorko klubas.

Balandžio 29, sekmadienį, — stalo teniso turnyras.

Gegužės 5, šeštadienį, — skautų parengimas. Svečiuojasi Hamiltono teatras Aukuras.

Gegužės 6, sekmadienį, — madų paroda. Rengia Balfo 100-sis skyrius.

Gegužės 12, šeštadienį, — Perkūno vyrų choro koncertas ir pobūvis.

Gegužės 20, sekmadienį, — jaunimo pamaldos, pavasario šventė. Svečiuojasi Clevelando mergaičių choras Nerija.

Gegužės 25, 26, 27, 28 — Lituanistikos Instituto suvažiavimas visose patalpose.

Gegužės 27, sekmadienį, — Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimas.

Birželio 10, sekmadienį, — jaunimo pamaldos ir Maironio mokyklos mokslo metų užbaigtuvės.

MASPETHE

(atkelta iš 9 psl.)

Kalėdų šventės pradėtos Bernelių mišiomis naktį. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Bažnyčia ir altoriai dekoruoti gėlėmis ir kitais papuošalais. Parapijos choras giedojė giesmes prieš mišias ir mišių metu.

Naujieji Metai sutikti vakariėmis pamaldomis ir vėliau salėje. Kun. klebonas Pranas Bulovas pasveikino susirinkusius, palinkėjo laimingų Naujųjų Metų. Sutikimą rengė parapijos draugijų komitetas.

Lietuvos vyčių susirinkimas buvo sausio 3. Apie misijas kalbėjo Tėv. Pijus Šarpnickas, OFM, patsai dirbęs misijose. Kituose susirinkimuose bus svarstomi vyčių uždaviniai. Kalbės centro valdybos pirmininkas P. Skabeikis.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimą rengia L. vyčiai vasario 18. Bus parapijos bažnyčioje pamaldos, o salėje minėjimas. Bus pakviestas svečias kalbėtojas. — R.K.

LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais
11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL
12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET
Vedėjas Petras Višeinis
173 Arthur St., Brockton, MA 02402
Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parodomasis darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

“Amber Holidays”

1979 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

VIENOS SAVAITĖS: Maskva/Vilnius/Leningradas

Kovo 19	— \$725.00	birželio 7	— \$859.00
balandžio 11 ir 25	— \$795.00	liepos 12 ir rugpjūčio 2	— \$865.00
gegužės 2 ir 9	— \$829.00	rugsėjo 19 ir rugsėjo 26	— \$829.00
gegužės 16	— \$839.00	spalio 10	— \$829.00

DVIJŲ SAVAIČIŲ

birželio 7	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
birželio 20	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

liepos 12	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
-----------	--

rugpjūčio 2	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Miunchenas, Koelnas, Briuselis — \$1399.00
-------------	--

rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Riga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00
-------------	---

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS —
PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIŪNAS.

Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Z. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: sausio 13, šeštadienį, Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas mažojoje salėje. Pradžia 7v.v.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas rengiamas vasario 18 Kultūros Židinyje. Rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba.

Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis su žmona sausio 5 dalyvavo Haiti ambasadoriaus prie Jungtinių Tautų ir generalinio konsulo suruoštame priėmimo Jungtinių Tautų patalpose Haiti nepriklausomybės šventei paminėti.

Perkūno vyrų choras, kuris dabar atsidėjęs repetuoja, sausio 19 įrašo dainas, skirtas kompozitoriaus Juozo Stankūno išleidžiamai plokštei. Vasario 24 choras važiuoja į Waterbury, Conn., kur atliks programą užgavėnių blynų baliuje. Choro metinis koncertas bus gegužės 12.

Laisvės Žiburio radijas Naujųjų Metų programoje perdavė humoristinę transliaciją, pavadintą "Dėdės Anupro sklepas". Klausytojams pageidaujant, šios programos bus tęsiamos ir toliau per Laisvės Žiburio radiją.

Elena Mickelūnienė, daugelio kultūrinio žygio mecenatė, išgirdusi apie 10 dailės parodos rengimą ir organizuojamas premijas, savanoriškai įsijungė į mecenatų eilę. Ji skiria M.K. Čiurlionio vardo premiją ir jaunojo dailininko premiją. Dešimtoji dailės paroda bus vasario 10-11 Kultūros Židinyje. Parodą rengia LB New Yorko apygardos valdyba ir kviečia visus apylinkės dailininkus dalyvauti. Kūriniai suvežami vasario 2 ir 3 į Kultūros Židinį.

Kun. Antanas Rubšys, Manhattan kolegijos profesorius, Bronx, N.Y., ne tik pats atnaujino sau Darbininko prenumeratą, bet taip pat apmokėjo ir dvi Darbininko prenumeratas kitiems kaip kalėdinę dovaną. Taip pat pridėjo 11 dol. auką spaudai stiprinti. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

S. Miknius, New London, Conn., apmokėjo ne tik savo Darbininko prenumeratą, bet ir kitiems dviem skaitytojams. Jis taip pat atnaujino ir žurnalų (Aidų, Varpelio), leidžiamų lietuvių pranciškonų, prenumeratas, o taip pat pridėjo ir auką už kalendorių. Nuoširdus ačiū už lietuviškos spaudos įvertinimą ir rėmimą.

Apiešikimo parapijos naudai bendri pietūs su menine programa bus gegužės 20, sekmadienį. Prašoma minėtą dieną rezervuoti Apiešikimo parapijos iškilnėm.

KLAIPĖDOS KRAŠTO

56-rių metų atvadavimo minėjimas bus sausio 13, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio mažojoje salėje Brooklyne

Minėjamą atidaro šaulių kuopos pirmininkas KESTUTIS MIKLAS. Svelkina Lietuvos gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS

Paskaitą skaito DR. JONAS STIKLORIUS iš Philadelphia, Pa.

Meninėje dalyje dainuoja solistai: ASTRA BUTKUTĖ, LEONARDAS RALYS. Akomponuoja VIKTORAS RALYS

Po programos — pabendravimas prie kavutės įeinant aukojama

Minėjamą rengia ir visus atsilankyti kviečia:

L.S.S.T. Simo Kudirkos šaulių kuopa
L.K.V.S. Ramovės N.Y. skyrius
D.L.K. Birutės Draugijos N.Y. skyrius
L. Savanorių-Karėjų Sąjungos N.Y. skyrius
Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis
Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugija

A. a. Jono Tutino atminimui Kultūros Židiniui aukojo:

30 dol. — Stasė ir Bronius Bobeliai;
po 25 dol. — Marytė Šalinskienė, Loreta ir Petras Vainiai; po 20 dol. — Stasys Čepas, Stefa ir Afolfas Dimai, Marija ir Vytautas Oniūnai, Liudas Špokas, Elena ir Kazys Vainiai, Anelė ir Vacys Steponiai; po 10 dol. — Vacys Butkys, Elena ir Justinas Liaukai, Marina ir Zigmas Raulinaičiai, Vincas Savukynas, Jurgis Zabelskis, N.Y. Jaunimo Ansamblys "Sutartinė".

Velionio šeimai ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką ačiū.

Dr. Vytautas ir Mara Vygantai vietoj gėlių prie Valerijos Staldininkienės karsto Kultūros Židiniui paukojo 25 dol. Nuoširdus ačiū!

Sofija ir Juozas Stašaičiai, Dorchester, Mass., sveikindami Darbininką Kalėdų šventės bei atnaujinami Darbininko prenumeratą, atsiuntė 50 dol. Darbininko administracija dėkoja už dosnią auką.

Maironio lituanistinėje mokykloje pirmasis pusmetis baigiasi sausio 27. Tą dieną bus ir pedagogų tarybos posėdis.

Dail. Vladas Žilius, iki šiol dirbęs pranciškonų spaustuvelyje, nuo sausio 1 pradėjo dirbti vienoje skelbimų bendrovėje Manhattan.

Iš Metropolitan Operos rūmų sausio 13, šį šeštadienį, 2 val. popiet New Yorko laiku bus transliuojama Poulenc opera Dialogues of the Carmelites. Pagrindiniai solistai: Ewing, Crespin, Mitchell, Dunn, Norden, Gibbs, Hines. Dirigentas — Plasson.

A. a. dr. Broniaus Radzivano atminimui Tautos Fondui aukojo: po 30 dol. — Jonė ir Antanas Pempučiai; po 20 dol. — Kazimieras Bačasas, Leonilda ir Juozas Giedraičiai, Janina ir Pranas Bagdai, Malvina ir Jonas Klivečkos, Antanas ir Stasė Škėriai, dr. Aldona Skripkus; po 10 dol. — Sophie Jasaitis, K.J. Norvilai, Kazys Jankūnas, E. J. Liaukus, Juozas Zatorskis, N.N.

Dail. A. Kairys savo tapybos kūrinį parodą surengė Bowery banko galerijoje Queens Towers patalpose, 95-25 Queens Blvd., Rego Park, N.Y. Paroda atidaryta sausio 5 ir tęsis iki sausio 30. Galerija lankoma pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak., šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 3 val. popiet, sekmadieniais uždaryta.

Br. Vaškaitis, JAV LB Krašto valdybos narys ir Darbininko bendradarbis iš Philadelphia, atsiuntė sveikinimus iš Sydney, kur dalyvauja Australijos Lietuvių Dienose.

Emilis Gutmanas, 68 metų, mirė sausio 8 vakare Jamaica Hospital. Gyveno 86-19 77 Street Woodhaven, N.Y. Paliko žmoną ir gimines Lietuvoje. Pasąvotas Shalins sermeninėje. Laidojamas ketvirtadienį 9:30 v.r. iš Apiešikimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

PADĖKA

Naujųjų Metų sutikimas Kultūros Židinyje buvo rengiamas Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos ir vietinių apylinkių. Kiekviena apylinkė apsiėmė atlikti tam tikrą ruošos darbą.

Jau eilė metų, kaip I-oji apylinkė, apimanti Brooklyną, puošia salę Naujųjų Metų sutikimui. I-sios apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja savo darbininkams: Antanui ir Pauliui Pociams ir Algiui Kulikauskui. Jie yra šio darbo veteranai ir jau kelerius metus dirbo prie salės puošimo. Taip pat valdyba dėkoja Juozui Rudžiui, Juozui ir Edui Jurkuvėnams ir Elaine Nicola. Prisidėjo ir Maspetho apylinkės darbininkai: Kazys ir Tomas Vainiai ir Romas Bobelis. Prisidėjo ir Jaunimo Sąjungos New Yorko skyriaus nariai — Raimundas Balys ir Vida Šlapelytė. Visiems — nuoširdus ačiū!

Betliejus — gyvasis paveikslas Maironio lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutėje, kuri buvo sausio 7 Kultūros Židinyje. Nuotr. Liudo Tamošaičio

INŽ. IGNAŲ GASILIŪNĄ PRISIMENANT

ALEKSANDRAS VAKSELIS

Praeitų metų gruodžio 7 po ilgų ir sunkios ligos mirė visuomenininkas inžinierius Ignas Gasiliūnas.

Kam neteko su juo arčiau bendrauti, tam jis buvo tylus, paprastas, linksmo būdo tautietis. Tačiau dideliu newyorkiečių skaičiui jis buvo žinomas kaip energingas, skrupulingai pareiškiantis visuomenės darbuotojas, pirmieji organizacijų finansų tvarkytojas ir planuotojas.

-o-

Ignas Gasiliūnas gimė 1911 sausio 6 Skėrių kaime, Pasvalio valsčiuje, Biržų apskrityje. Pasvalyje baigė vidurinę mokyklą, Kauno aukštesniąją technikos mokyklą baigė 1931. Atlikęs visus reikiamus darbus, gavo elektros inžinieriaus laipsnį. Lietuvos respublikos valdžia buvo pasiuntusi į Angliją tobulintis žemo voltažo elektros įrengimų srityje. Po dvejų metų studijų, grįžęs Lietuvon, buvo paskirtas į Lietuvos radiofoną.

Karo veiksmams artėjant, pasitraukė į Vokietiją. Gyveno Stuttgarte apylinkėje. Tvarkė Fellbacho DP stovyklą. Į Ameriką atvyko 1949 gegužės mėn. Apsigyveno Brooklyne ir nuo to laiko įsijungė į visuomeninę veiklą. Jau 1953 matome jį Lietuvių Atletų Klubu valdyboje. 1949 suorganizavo Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyrių, buvo ilgametis to skyriaus pirmininkas, o nariu buvo iki pat mirties.

Kaip ALIAS New Yorko skyriaus atstovas įsijungė į New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybą ir keliolika metų buvo išdininku. Čia jo didžiausias nuopelnas buvo tas, kad New Yorko Alta pripažino kiekvienam laisvo apsisprendimo teisę, kam aukoti Lietuvos nepriklausomybės švenčių metu.

1967 išrenkamas į Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdybą išdininko pareigoms, 1968 dalyvauja III Pasaulio Lietuvių Seimo rengimo komiteto darbuose, 1964-1965 jį matome Pasaulinės Parodos Lietuvių New Yorko komitete. 1974 išrenkamas Lietuvos išlaisvinimo Tautos Fondo valdybos vicepirmininku, o po dvejų metų, t.y. 1976, — išrenkamas ir Tautos Fondo pirmininku. Tose pareigose išbuvo dvejus metus.

1964 pradėjus organizuoti Lietuvių Kultūros Židinį, matome jį organizaciniame komitete, Kultūros Židinio statybos komitete, Kultūros Židinio dedikacijos komitete ir Kultūros Židinio pagelbiniame komitete.

Nuo 1953 iki savo gyvenimo pabaigos buvo aktyvus Lietuvių Atletų Klubu darbuotojas, ėjo vicepirmininko, išdininko pareigas, buvo įvairių komisijų pirmininkas. Lietuvių Atletų Klubas už nuopelnus ugdant jaunimą jį apdovanojo dviem žymenimis.

1978 pradžioje dalyvavo Pasaulio Lietuvių Dienų Komitete JAV, bet tuo metu jis vis labiau sirgo ir į darbą pilnai negalėjo įsijungti.

Priklausė prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmo skyriaus, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Jis buvo reto išradingumo ir kruopštumo žmogus. Nėra buvę atsitikimų, kad Ignui Gasiliūnui kokia nors veikla būtų buvusi per sunki ar neįmanoma. Nėra buvę atsitikimų, kad pasiimto darbo jis nebūtų kuo sąžiningiausiai atlikęs. Nedirbo tam, kad pasirodytų, bet dirbo tam, kad parodytų, kaip galima ir kaip reikia padaryti. New Yorko visuomenė neteko didelio darbuotojo, sąžiningo ir vispusiškai patikimo visuomeninių lėšų tvarkytojo. Velionio bendradarbiai, visų minėtų organizacijų veikėjai, neteko malonaus, draugiško ir visų gerbiamo asmens. Organizacijos dar daugelį metų pasiges jo ekspertinio finansų planavimo ir tvarkymo.

Užverčiant paskutinį mielojo Igno Gasiliūno gyvenimo lapą, atsisveikinimas su juo buvo gruodžio 10, sekmadienį, 7:30 v.v. Garšvos sermeninėje Haven Hill. Čia atsisveikinimo kalbas pasakė: Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, Tautos Fondo vardu Irene Banaitienė, Amerikos Lietuvių Tarybos vardu Vacys Steponis, Lietuvių Tautinės Sąjungos I-jo skyriaus vardu Apolinaras Vebeliūnas, ALIAS New

Ignas Gasiliūnas

Yorko skyriaus vardu skyriaus pirmininkas Vladas Sidas, Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos ir I-sios apylinkės, Lietuvių Atletų Klubu vardu pirmininkas Pranas Gvilids, kuris sušumavo visų atsisveikinimo mintis — "Savo širdyse mes su Ignu nesiskirsime". Atsisveikinimui vadovavo Vladas Sidas. Rožinį sukalbėjo kun. Jonas Pakalniškis, sugiedota Marija, Marija. Po visų kalbų — Lietuvos himnas.

Laidotuvių pamaldos buvo gruodžio 11 Apiešikimo parapijos bažnyčioje.

Lietuvos vyčių 110 kuopos šventė Maspetho lietuvių bažnyčioje. Nuotr. John J. Sidis

GERIAUSIA DOVANA

šeimai, draugams ir artimiesiems — K. Bielino fondo premijuota knyga

PĖDOS MIRTIES ZONOJE

Jos autorė Elena Juciūtė, septynerius metus iškalėjusi Sibiro tundrose ir vergų darbo stovyklose, aprašo savo pergyvenimus.

Išleido L.S.S.T. Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. Knygos jau išėjo trys laidos. Gaunama visuose kioskuose ir pas platintojus, taip pat ir pas leidėjus. Rašyti — K. Bačasas, 84-55 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

Knygos kainai — 10 dol. (USA).